Aust-Agder utviklings- og kompetansefond (09.09.2022)

Saksdokumenter med vedlegg

Saksliste

Godkjenning av innkalling

Saker til behandling

47/22 Godkjenning av protokoll fra styremøtet 6. mai 2022 3

48/22 Protokoll fra rådsforsamlingen 17. juni 2022 14

49/22 Avkastning på fondets kapital pr. 30. juli 2022 18

50/22 Handlingsrom per september 2022 30

51/22 Impact HUB Agder AS - Welcome HUB Agder - delutbetaling 34

52/22 UiA - Profesjonsstudium i psykologi - Delutbetaling 36

53/22 Søknad UiA - Godt begynt - Videreføring 38

54/22 Søknad - Green Waves AS - Forprosjekt - El persontransport på sjø 48

55/22 Kapitalforvaltning 55

56/22 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - Ny logo 95

57/22 Dialog og orienteringssaker 100

AUST-AGDER
UTVIKLINGS-OG
KOMPETANSEFOND

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-2
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Godkjenning av protokoll fra styremøtet 6. mai 2022

Sekretariatets forslag til vedtak
Protokoll fra styremøte i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 6. mai 2022 godkjennes.

Vedlegg
Møteprotokoll Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022

Møteprotokoll

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond

Dato: 06.05.2022
Tid 09:00
Sted: Brussel

Møtende medlemmer:

Navn	Funksjon	Parti	Vara for
Tormod Vågsnes	Styreleder		
Bodil Slettebø	Nestleder i utvalg		
Bente Christensen	Utvalgsmedlem		
Kjetil Glimsdal	Utvalgsmedlem		
Oddvar Espegren	Utvalgsmedlem		
Rita Hansen	Utvalgsmedlem		
Morten Kraft	Varamedlem for Valvik		

I tillegg møtte varamedlemmene Inger Vollstad og Anne H. Trommestad (uten stemmerett i møtet).

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Ole Magnus Heimvik	

Ingen merknader til innkalling og saksliste.

SAKSLISTE Side

Godkjenning av innkalling

Saker til behandling

32/22	Godkjenning av protokoll fra styremøte i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 25.03.22	3
33/22	Avkastning på fondets kapital per 31. mars 2022	3
34/22	Oversikt over tildelte tilskudd pr. mai 2022, samt handlingsrom	4
35/22	Årsberetning for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 2021	5
36/22	Årsregnskap for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 2021	5
37/22	MIL AS - Søknad om videreføring - AI HUB	7
38/22	READ Agder - delutbetaling av innvilget støtte	7
39/22	Kapitalforvaltning	8

Saker til behandling

32/22 Godkjenning av protokoll fra styremøte i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 25.03.22

Arkivsak-dok.	22/11326-1
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	32/22

Administrasjonens forslag til vedtak
Protokoll fra styremøte 25. mars 2022 godkjennes.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling

Votering
Administrasjonens innstilling ble enstemmig vedtatt

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak
Protokoll fra styremøte 25. mars 2022 godkjennes.

[Lagre]

33/22 Avkastning på fondets kapital per 31. mars 2022

Arkivsak-dok.	22/11326-2
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
2 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	33/22

Sekretariatets forslag til vedtak
Styret tar saken vedrørende avkastning på fondets kapital til etterretning.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling

Votering
Administrasjonens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak
Styret tar saken vedrørende avkastning på fondets kapital til etterretning.

[Lagre]

34/22 Oversikt over tildelte tilskudd pr. mai 2022, samt handlingsrom

Arkivsak-dok.	22/11326-5
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	**Møtedato**	**Saknr**
4 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	34/22

Sekretariatets forslag til vedtak
Styret tar saken om tildelte tilskudd til etterretning.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling

Votering
Administrasjonens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak

Styret tar saken om tildelte tilskudd til etterretning.

[Lagre]

35/22 Årsberetning for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 2021

Arkivsak-dok.	22/11326-3
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
5 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	35/22

Sekretariatets forslag til vedtak
Årsberetningen for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 2021 godkjennes og oversendes rådsforsamlingen.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling
Styremedlemmet Oddvar Espegren kommenterte at det gjerne kunne ha vært noe mer informasjon rundt beskatning på deler av stiftelsens investeringer
Votering
Administrasjonens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak/innstilling
Årsberetningen for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 2021 vedtas og oversendes rådsforsamlingen.

[Lagre]

36/22 Årsregnskap for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 2021

Arkivsak-dok.	22/11326-4

Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
4 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	36/22

Sekretariatets forslag til vedtak

1. Årsregnskapet for 2021 for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond med et overskudd etter skatt på NOK 52.821.053,- godkjennes.

   Det gjøres følgende disponeringer:
   - NOK 11.844.108,- tillegges tilleggskapitalen
   - NOK 12 millioner avsettes til utdelinger i 2023

2. Bufferkapitalen økes med NOK 34.873.916 av årets overskudd til NOK 186.613.235.

3. Årsregnskapet oversendes rådsforsamling

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling

Votering
Administrasjonens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak

1. Årsregnskapet for 2021 for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond med et overskudd etter skatt på NOK 52.821.053,- godkjennes og vedtas.

   Det gjøres følgende disponeringer:
   - NOK 11.844.108,- tillegges tilleggskapitalen
   - NOK 12 millioner avsettes til utdelinger i 2023

2. Bufferkapitalen økes med NOK 34.873.916 av årets overskudd til NOK 186.613.235.

3. Årsregnskapet oversendes rådsforsamling.

[Lagre]

37/22 MIL AS - Søknad om videreføring - AI HUB

Arkivsak-dok.	22/11717-3
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
6 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	37/22

Sekretariatets forslag til vedtak

1. Aust-Agder utviklings- og kompetansefond innvilger støtte til andre år av prosjektet Mechatronics Innovation Lab AS sitt prosjekt AI-hub med NOK 640.000,-.

2. Øvrige vilkår og forutsetninger følger av tildelingsbrev og avtale om støtte.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling

Votering
Administrasjonens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak

1. Aust-Agder utviklings- og kompetansefond innvilger støtte til andre år av prosjektet Mechatronics Innovation Lab AS sitt prosjekt AI-hub med NOK 640.000,-.

2. Øvrige vilkår og forutsetninger følger av tildelingsbrev og avtale om støtte.

[Lagre]

38/22 READ Agder - delutbetaling av innvilget støtte

Arkivsak-dok.	22/11326-15
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	Møtedato	Saknr

6 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	38/22

Administrasjonens forslag til vedtak

Delutbetaling med NOK 250.000,- av støtte innvilget i møte 18. februar 2022 godkjennes som omsøkt.

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling

Votering
Administrasjonens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak
Delutbetaling med NOK 250.000,- av støtte innvilget i møte 18. februar 2022 godkjennes som omsøkt.

[Lagre]

39/22 Kapitalforvaltning

Arkivsak-dok.	22/11326-8
Saksbehandler	Ole Magnus Heimvik

Behandlet av	**Møtedato**	**Saknr**
8 Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022	39/22

Sekretariatets forslag til vedtak
Intet forslag til vedtak

Møtebehandling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 06.05.2022:

Møtebehandling
Styret hadde en grundig diskusjon rundt alternativene aktiv forvaltning eller plassering av fondets kapital i indeks/indeksnære fond. Videre ble det diskutert

hvorvidt man skulle fortsette med dagens forvaltere, eller se på et samarbeid med SKF og Cultiva knyttet til kapitalforvaltning. Sistnevnte vurderes som bra for samarbeidet mellom stiftelsene, men det må være full sikkerhet knyttet til forsvarlig forvaltning av fondets kapital, herunder ved at det finnes «backup» løsninger mv da man i dag kun har en forvalter.

Styrets leder foreslo etter dette at man fattet slikt vedtak:

Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond ønsker at kapitalen i aktivaklasser som aksjer mv. og som i dag forvaltes aktivt, i fremtiden plasseres i indeksfond.

Daglig leder gis fullmakt til å klargjøre for dette frem til neste styremøte, samt gjennomgå og komme med en nærmere innstilling knyttet til alternativene rundt forvaltning.

Votering
Forslaget fra styrets leder ble enstemmig vedtatt.

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond ønsker at kapitalen i aktivaklasser som aksjer mv. og som i dag forvaltes aktivt, i fremtiden plasseres i indeksfond.

Daglig leder gis fullmakt til å klargjøre for dette frem til neste styremøte, samt gjennomgå og komme med en nærmere innstilling knyttet til alternativene rundt forvaltning.

[Lagre]

Eventuelt

Agders EU satsning

Styret fikk gjennom dagene i Brussel presentert både de ulike EU program og hvordan andre regioner i ulike land arbeider for å sikre EU midler og støtte til sin region.

Det fremstod som klart at Agder ligger langt etter på flere punkter her, og derved stiller dårlig i kampen om EU midler til ulike prosjekt. Ikke minst har Agder en svak, og løpende svekket tilstedeværelse i Brussel, noe som anses helt avgjørende for å få gjennom flere og større søknader.

Basert på dette foreslo styremedlemmet Glimsdal at daglig leder, i samarbeid med daglig leder i SKF (forutsatt at de er innstilt på dette), tar kontakt med fylkeskommunen for å avklare situasjonen rundt dagens EU satsning, og søke å se

på mulighet for et samarbeid knyttet til økt satsning. Videre at daglig leder deretter rapporterer tilbake til styret.

Et enstemmig styre støttet forslaget til Glimsdal.

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-4
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Protokoll fra rådsforsamlingen 17. juni 2022

Administrasjonens forslag til vedtak

Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar protokollen fra rådsforsamlingen 17. juni 2022 til etterretning.

Vedlegg

Protokoll fra rådsforsamling i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond 17.06.2022

Møteprotokoll

Rådsforsamling - Aust-Agder utviklings- og kompetansefond

Dato:	17.06.2022
Tid	13:30
Sted:	Kommunestyresalen, kommunehuset i Froland

Følgende opprettere møtte:

1.	Arendal kommune	v/Atle Svendal etter fullmakt fra ordfører
2.	Grimstad kommune	v/ordfører Beate Skretting
3.	Evje og Hornnes kommune	v/ordfører Svein Arne Haugen
4.	Tvedestrand kommune	v/ordfører Marianne Landaas
5.	Gjerstad kommune	v/varaordfører Steinar Pedersen
6.	Åmli kommune	v/ordfører Bjørn Gunnar Baas
7.	Froland kommune	v/ordfører Ove Gundersen
8.	Iveland kommune	v/fullmakt til Marianne Landaas
9.	Vegårshei kommune	v/fullmakt til Marianne Landaas

I tillegg møtte styrets leder Tormod Vågsnes og daglig leder Ole Magnus Heimvik

Møte ble ledet av nestleder av rådsforsamlingen Ove Gundersen.

Følgende saker ble behandlet:

1. **Godkjenning av innkalling og saksliste**

   Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

   Rådsforsamlingen godkjenner innkallingen og sakslisten slik denne fremgår av innkallingen.

2. **Valg av to representanter til å medundertegne protokollen:**

   Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

   Beate Skretting og Bjørn Gunnar Baas velges til å medundertegne protokollen.

3. **Årsregnskap 2021**

Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Årsregnskapet for 2021 for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond, samt revisors beretning tas til etterretning.

4. Årsberetning 2021

Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Rådsforsamlingen tar årsberetningen for 2021 for Aust-Agder utviklings- og kompetansefond til etterretning.

5. Valg av styremedlemmer mv.

Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Valgkomiteens innstilling vedtas.

Følgende ble etter dette valgt:

Nye styremedlemmer:

- *Anne H. Trommestad (2026)*
- *Christen Guddal (2026)*

Varamedlemmer i rekke:

- *Inger Vollstad (2024)*
- *Morten Kraft (2026)*
- *Connie Barthold (2026)*

Styreleder og nestleder:

- *Tormod Vågsnes - styreleder (2024)*
- *Bodil Slettebø – nestleder (2024)*

Ledelse rådsforsamling:

- *Ove Gundersen – leder (2024)*
- *Einar Holmer-Hoven – nestleder (2024)*

Valgkomite:

- *Marianne Landaas – leder (2024)*

- *Bjørn Gunnar Baas – medlem (2024)*
- *Svein Arne Haugen – medlem (2024)*

Godtgjørelse til styremedlemmer

Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Godtgjørelsene justeres ikke, men videreføres som i dag.

6. Valg av revisor

Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Selskapet PricewatherhouseCoopers (PWC) velges som revisor for stiftelsen Aust-Agder utviklings- og kompetansefond.

7. Eventuelt

Intet til behandling.

Ut over behandling av saker på sakslisten informerte styreleder og daglig leder generelt om fondets strategi og satsninger.

Froland 17. juni 2022

_____
Ove Gundersen

_____ _____
Beate Skretting Bjørn Gunnar Baas

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-12
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Avkastning på fondets kapital pr. 31. juli 2022

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret tar saken vedørende avkastning på fondets kapital til etterretning.

Vedlegg
Aust-Agder_utviklings-_og_kompetansefond_2022_07

Saksopplysninger

Ved utgangen av juli 2022 hadde kompetansefondet sine plasseringer via Gabler systemet en markedsverdi på NOK 507,8 millioner. Fondet hadde da pr. utgangen av juli 2022 hatt en negativ avkastning siden årsskiftet på NOK 66,7 millioner eller rundt 11,5 %. Avviket i kapitalbasen for øvrig, totalt NOK 8,8 millioner, er relatert til allokering av midler til Agder Seed, Skagerak Maturo Seed og midler benyttet til utbetaling av tidligere innvilget støtte. For de øvrige plasseringer (Seed) vises til rapporter sendt styrets medlemmer pr. e-post 11. august 2022.

Som styret har blitt informert om har det vært ytterligere fall i porteføljens verdi i perioden fra forrige styremøte 6. mai og frem til utgangen av juli. Nå den 29. august ligger man også forholdsvis likt med nivået pr. utgangen av juli.

Totalt er situasjonen nå noe bedre enn det man så i juni hvor verdien på porteføljen var ned med ca NOK 90 millioner målt mot status ved årsskiftet.

Den vedtatte endringen på eiendomsfondssiden er nå fullført ved at kompetansefondet har solgt seg helt ut av DNB Scandinavian Propfund 4 AS og har kjøpt seg opp i DEAS Eiendomsfond Norge.

Som ved forrige styremøte er det flere forhold som antas å ha vesentlig betydning for den negative utviklingen. Det ene er den pågående krigen i Ukraina og energikrisen som springer ut av dette. Det andre er ubalanse i råvaremarkedene som både kan knyttes til Corona-epidemien og den pågående krigen i Ukraina. Disse forhold har da også ledet til en betydelig prisstigning og sterk økning i inflasjonen. Samlet skaper disse forholdene stor usikkerhet i markedene.

Tabellen viser markedsverdi av porteføljen per 31.12.2021, kjøp og salg siden 31.12.2021, verdiendring siden 31.12.2021 og markedsverdi per 31.7.2022.

Beløp i mill. kroner

	Markedsverdi 31.12.2021	Kjøp/ salg	Verdiendring	Markedsverdi 31.07.2022
Aksjer	349,8	0,0	-57,7	292,1
Norske obligasjoner	49,3	-0,6	-2,1	46,6
Utenlandske obligasjoner	101,5	-5,0	- 7,7	88,7
Eiendom	79,0	-3,8	0,8	76,0
Bank	3,8	0,5	0,0	4,5
Sum	583,3	-8,8	22,4	507,9

Tabellen under viser sammensetningen av porteføljen ved utgangen av juli 2022 og parameterne for hver aktiva-klasse fastsatt i kapitalforvaltningsstrategien med etterfølgende justeringer.

Allokering

Beholdning	Verdi TNOK	%	Min %	Normal %	Maks %	Avvik %	Inspeksjon
Aksjer	292 100	57,5	55,0	60,0	65,0	-2,5	OK
Norske obligasjoner	46 554	9,2	7,0	9,0	12,0	0,2	OK
Utenlandske obligasjoner	88 741	17,5	12,0	15,0	20,0	2,5	OK
Eiendomsfond	76 035	15,0	12,0	15,0	18,0	0,0	OK
Bankinnskudd	4 453	0,9	0,0	1,0	2,0	-0,1	OK
Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond	**507 884**	**100,0**					

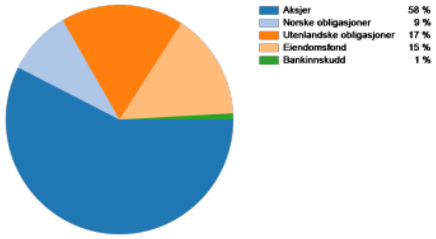

(Plasseringer i Skagerak Maturo Seed og Agder Seed fremgår ikke av oversikten.)

Fordelingen mellom ulike fond i ulike aktivaklasser var slik pr. utgangen av juli 2022:

	Markedsverdi, TNOK				% av portefølje
Beholdning	**31.07.2022**	**31.12.2021**	**Inn/ut**	**Avkastning**	**31.07.2022**
AKO Global L/O H2N	52 388	65 287	0	-12 899	10,3
Ardevora Global Equity SRI	51 686	60 113	0	-8 427	10,2
Artisan Global Discovery	19 669	23 624	0	-3 955	3,9
Egerton Capital Equity L/O H2N	36 914	44 486	0	-7 571	7,3
Generation Global Equity A62	57 473	67 200	0	-9 727	11,3
Lansdowne Dev. Mkt LO SRI H2N	27 726	36 391	0	-8 665	5,5
The Children's Inv. Fund H2N 0521	27 003	29 903	0	-2 901	5,3
TT Emerging Markets Equity	19 241	22 795	0	-3 553	3,8
Aksjer	**292 100**	**349 798**	**0**	**-57 698**	**57,5**
DNB Obligasjon E	46 554	49 261	-554	-2 153	9,2
Norske obligasjoner	**46 554**	**49 261**	**-554**	**-2 153**	**9,2**
BlueBay IG Global Agg	29 457	33 855	-1 700	-2 698	5,8
PIMCO Global Bond Fund ESG	29 427	33 540	-1 600	-2 514	5,8
PIMCO Income Fund	29 857	34 061	-1 700	-2 504	5,9
Utenlandske obligasjoner	**88 741**	**101 456**	**-5 000**	**-7 715**	**17,5**
DEAS Eiendomsfond Norge I	76 035	27 382	47 571	1 083	15,0
DNB Scandinavian Propfund 4 KS	n.a	51 582	-51 324	-258	0,0
Eiendomsfond	**76 035**	**78 964**	**-3 754**	**825**	**15,0**
Driftskonto	4 063	3 627	380	57	0,8
Handelskonto DNB	390	217	172	0	0,1
Bankinnskudd	**4 453**	**3 844**	**552**	**57**	**0,9**
Total (Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond)	**507 884**	**583 324**	**-8 756**	**-66 684**	**100,0**

Nærmere om avkastningen hittil i 2022

Porteføljen har fortsatt den negative utviklingen fra forrige styremøte. Porteføljen var da ned ca NOK 55 millioner, og pr. utgangen av juli var porteføljen ned ca NOK 67 millioner. Pr. utgangen av august er porteføljen ned ca NOK 71 millioner.

Kompetansefondets portefølje var pr. utgangen av juli ned ca 11,5 % og pr. utgangen av august ca 12,1 %. Tilsvarende var indeks ned 6,4 % ved utgangen av juli og 8,2 % ved utgangen av august. Kompetansefondets portefølje har i perioden stort sett lagt mellom 4 og 5 % under indeks. Med en portefølje ved årsskifte på NOK 583 millioner tilsvarer et avvik på 5 % ca NOK 29 millioner.

Årsaken til avviket skyldes flere forhold, men som tidligere angitt er porteføljen til kompetansefondet sammensatt slik at man ikke har investeringer av betydning i sektorer som har vært motsykliske i en indeksportefølje. Dette er sektorer som har vært med å begrense fallet for rene indeksporteføljer. Videre har valutasikringen også påvirket avkastningen negativt. Det er for øvrig en noe uvanlig situasjon at nærmest samtlige aktivaklasser har en negativ utvikling samtidig.

Konklusjon

Kompetansefondets investeringer har fortsatt den dårlige trenden i 2022. Fallet skyldes den globale utviklingen, men er som angitt betydelig større enn det ville ha vært dersom man lå med en ren indeksportefølje.

Som angitt av daglig leder i innstillingen til kapitalforvaltningssaken i styremøtet 6. mai har kompetansefondet gjennom aktiv forvaltning i mange år hatt like god eller bedre avkastning enn indeks. De siste årene har dette vært motsatt. Uavhengig av utviklingen på kort sikt er det slik daglig leder ser det mange gode argumenter for at kompetansefondet bør vurdere å ha hele eller store deler av sin portefølje plassert i indeks eller indeksnære fond. Dette vil for det første sikre at man ikke kan anføre at kompetansefondet har «spekulert» ved sine plasseringer. I stedet vil verdien av kompetansefondets portefølje i stor grad følge de generelle svingningene i markedet og større aktører som Statens pensjonsfond utland mv. Videre vil en mindre del av kapitalen gå til forvaltning, noe som også anses å være relevant i forhold kravene til en forsvarlig forvaltning av stiftelsens midler.

30. april 2004 - 31. juli 2022

Porteføljerapport

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

PERFORMA.NXT
BY GABLER

GABLER
Generert: 10.08.2022 12:44:57

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Periode: 30.04.2004 til 31.07.2022
Valuta: NOK

Avkastning

	Mnd til dato				Hitt. i år			
	Portef.	Portef.	Indeks	Diff.	Portef.	Portef.	Indeks	Diff.
Beholdning	TNOK	%	%	%	TNOK	%	%	%
Aksjer	18 865	6,9	6,0	0,9	-57 698	-16,5	-8,9	-7,6
Norske obligasjoner	536	1,2	1,0	0,2	-2 153	-4,4	-3,0	-1,4
Utenlandske obligasjoner	2 407	2,8	2,4	0,3	-7 715	-7,8	-7,0	-0,8
Eiendomsfond	41	0,1	0,1	0,0	825	1,5	1,5	0,0
Bankinnskudd	0	0,0	0,1	-0,1	57	0,7	0,4	0,4
Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond	**21 849**	**4,5**	**4,1**	**0,4**	**-66 684**	**-11,5**	**-6,4**	**-5,1**

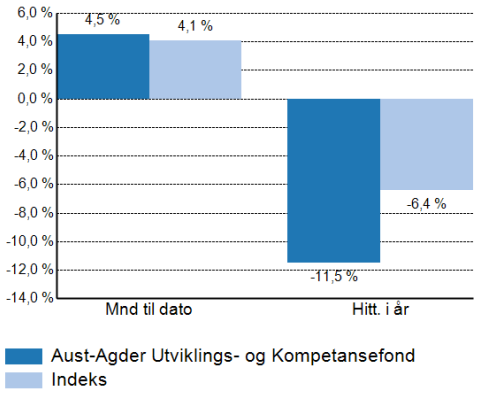

Allokering

	Verdi		Min	Normal	Maks	Avvik	Inspeksjon
Beholdning	TNOK	%	%	%	%	%	
Aksjer	292 100	57,5	55,0	60,0	65,0	-2,5	OK
Norske obligasjoner	46 554	9,2	7,0	9,0	12,0	0,2	OK
Utenlandske obligasjoner	88 741	17,5	12,0	15,0	20,0	2,5	OK
Eiendomsfond	76 035	15,0	12,0	15,0	18,0	0,0	OK
Bankinnskudd	4 453	0,9	0,0	1,0	2,0	-0,1	OK
Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond	**507 884**	**100,0**					

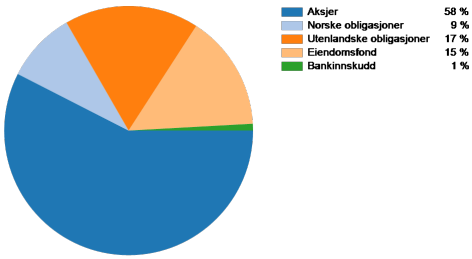

GABLER

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Periode: 30.04.2004 til 31.07.2022
Valuta: NOK

Indeksert avkastning siste 36 måneder

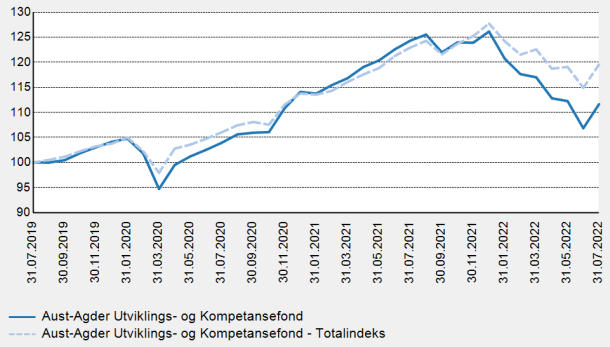

Avkastning

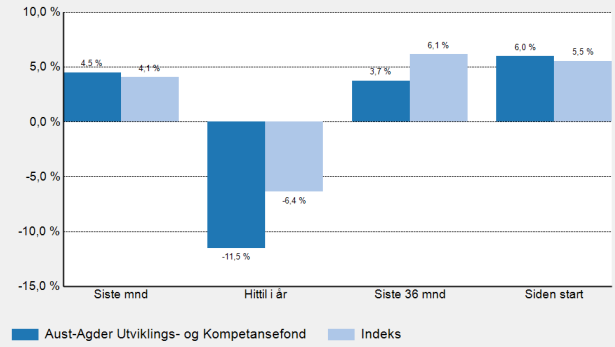

Verdiutvikling, TNOK

	Siste mnd	Hittil i år	Siste 36 mnd	Siden start
Inngående beholdning	486 075,8	583 324,1	478 633,1	200 889,8
Innskudd/uttak	-40,6	-8 755,6	-26 523,0	124 830,9
Gev/tap	21 849,0	-66 684,3	55 774,2	383 053,3
Utgående beholdning	507 884,2	507 884,2	507 884,2	507 884,2

Porteføljevekter

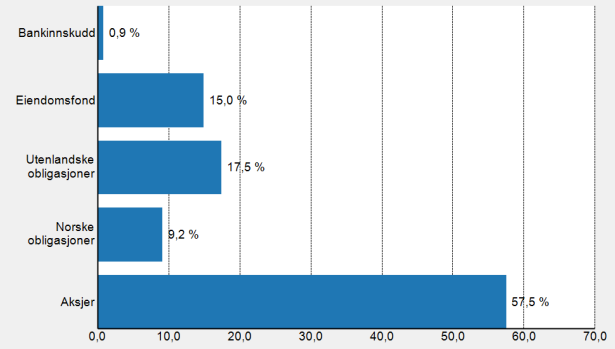

GABLER

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Periode: 31.12.2021 til 31.07.2022
Valuta: NOK

	Markedsverdi, TNOK				% av portefølje				
Beholdning	**31.07.2022**	**31.12.2021**	**Inn/ut**	**Avkastning**	**31.07.2022**	**Min**	**Normal**	**Maks**	**Avvik**
AKO Global L/O H2N	52 388	65 287	0	-12 899	10,3				
Ardevora Global Equity SRI	51 686	60 113	0	-8 427	10,2				
Artisan Global Discovery	19 669	23 624	0	-3 955	3,9				
Egerton Capital Equity L/O H2N	36 914	44 486	0	-7 571	7,3				
Generation Global Equity A62	57 473	67 200	0	-9 727	11,3				
Lansdowne Dev. Mkt LO SRI H2N	27 726	36 391	0	-8 665	5,5				
The Children's Inv. Fund H2N 0521	27 003	29 903	0	-2 901	5,3				
TT Emerging Markets Equity	19 241	22 795	0	-3 553	3,8				
Aksjer	**292 100**	**349 798**	**0**	**-57 698**	**57,5**	**55,0**	**60,0**	**65,0**	**-2,5**
DNB Obligasjon E	46 554	49 261	-554	-2 153	9,2				
Norske obligasjoner	**46 554**	**49 261**	**-554**	**-2 153**	**9,2**	**7,0**	**9,0**	**12,0**	**0,2**
BlueBay IG Global Agg	29 457	33 855	-1 700	-2 698	5,8				
PIMCO Global Bond Fund ESG	29 427	33 540	-1 600	-2 514	5,8				
PIMCO Income Fund	29 857	34 061	-1 700	-2 504	5,9				
Utenlandske obligasjoner	**88 741**	**101 456**	**-5 000**	**-7 715**	**17,5**	**12,0**	**15,0**	**20,0**	**2,5**
DEAS Eiendomsfond Norge I	76 035	27 382	47 571	1 083	15,0				
DNB Scandinavian Propfund 4 KS	n.a	51 582	-51 324	-258	0,0				
Eiendomsfond	**76 035**	**78 964**	**-3 754**	**825**	**15,0**	**12,0**	**15,0**	**18,0**	**0,0**
Driftskonto	4 063	3 627	380	57	0,8				
Handelskonto DNB	390	217	172	0	0,1				
Bankinnskudd	**4 453**	**3 844**	**552**	**57**	**0,9**	**0,0**	**1,0**	**2,0**	**-0,1**
Total (Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond)	**507 884**	**583 324**	**-8 756**	**-66 684**	**100,0**				

GABLER

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Periode: 30.04.2004 til 31.07.2022
Valuta: NOK

	Avkastning, mnd. til dato, %			Avkastning, hitt. i år, %			Avkastning, siden start, %			
Beholdning	**Portef.**	**Ind.**	**Diff.**	**Portef.**	**Ind.**	**Diff.**	**Portef.**	**Ind.**	**Diff.**	**Start**
AKO Global L/O H2N	8,7	7,1	1,6	-19,8	-11,9	-7,8	10,5	12,7	-2,2	31.12.2018
Ardevora Global Equity SRI	4,9	5,0	0,0	-14,0	-5,9	-8,2	12,4	12,4	0,0	31.12.2016
Artisan Global Discovery	7,9	5,0	2,9	-16,7	-5,9	-10,9	-1,6	7,3	-9,0	30.04.2021
Egerton Capital Equity L/O H2N	10,5	7,8	2,7	-17,0	-12,6	-4,5	-7,3	1,8	-9,2	15.02.2021
Generation Global Equity A62	6,9	5,9	1,0	-14,5	-5,4	-9,1	13,5	16,7	-3,2	31.03.2020
Lansdowne Dev. Mkt LO SRI H2N	5,9	7,8	-1,9	-23,8	-12,6	-11,2	-5,4	6,9	-12,3	01.10.2018
The Children's Inv. Fund H2N 0521	11,5	7,8	3,7	-9,7	-12,6	2,9	-1,5	-1,1	-0,4	04.05.2021
TT Emerging Markets Equity	-3,8	-2,1	-1,6	-15,6	-9,4	-6,2	2,9	3,4	-0,5	31.05.2018
Aksjer	**6,9**	**6,0**	**0,9**	**-16,5**	**-8,9**	**-7,6**	**7,6**	**8,7**	**-1,1**	**30.04.2004**
DNB Obligasjon E	1,2	1,0	0,2	-4,4	-3,0	-1,4	1,8	0,9	0,9	31.05.2015
Norske obligasjoner	**1,2**	**1,0**	**0,2**	**-4,4**	**-3,0**	**-1,4**	**3,7**	**2,8**	**0,9**	**30.04.2004**
BlueBay IG Global Agg	2,6	2,4	0,2	-8,2	-7,0	-1,2	1,5	0,8	0,7	31.10.2017
PIMCO Global Bond Fund ESG	2,6	2,4	0,2	-7,6	-7,0	-0,7	0,7	0,8	0,0	31.10.2017
PIMCO Income Fund	3,1	2,3	0,8	-7,5	-8,5	1,0	-0,5	-1,7	1,2	23.01.2020
Utenlandske obligasjoner	**2,8**	**2,4**	**0,3**	**-7,8**	**-7,0**	**-0,8**	**3,4**	**3,2**	**0,3**	**31.12.2010**
DEAS Eiendomsfond Norge I	0,1	0,1	0,0	2,2	2,2	0,0	8,9	8,9	0,0	31.08.2018
Eiendomsfond	**0,1**	**0,1**	**0,0**	**1,5**	**1,5**	**0,0**	**6,8**	**6,8**	**0,0**	**31.12.2009**
Driftskonto	0,0	0,1	-0,1	0,8	0,4	0,4	2,7	1,8	0,9	30.04.2004
Handelskonto DNB	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	01.10.2018
Bankinnskudd	**0,0**	**0,1**	**-0,1**	**0,7**	**0,4**	**0,4**	**2,5**	**1,8**	**0,8**	**30.04.2004**
Total (Aust-Agder Utviklings- og	**4,5**	**4,1**	**0,4**	**-11,5**	**-6,4**	**-5,1**	**6,0**	**5,5**	**0,4**	**30.04.2004**

GABLER

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Periode: 30.04.2004 til 31.07.2022
Valuta: NOK

Beholdning	% av portf. 31.07.2022	Avkastn., mnd. til dato, % Portef.	Indeks	Diff.	Avkastn., hitt. i år, % Portef.	Indeks	Diff.	Markedsverdi MNOK 31.07.2022	30.06.2022	Bev.	Gev/tap	Startdato
AKO Global L/O H2N	10,3	8,7	7,1	1,6	-19,8	-11,9	-7,8	52,4	48,2	0,0	4,2	31.12.2018
Ardevora Global Equity SRI	10,2	4,9	5,0	0,0	-14,0	-5,9	-8,2	51,7	49,3	0,0	2,4	31.12.2016
Artisan Global Discovery	3,9	7,9	5,0	2,9	-16,7	-5,9	-10,9	19,7	18,2	0,0	1,4	30.04.2021
Egerton Capital Equity L/O H2N	7,3	10,5	7,8	2,7	-17,0	-12,6	-4,5	36,9	33,4	0,0	3,5	15.02.2021
Generation Global Equity A62	11,3	6,9	5,9	1,0	-14,5	-5,4	-9,1	57,5	53,8	0,0	3,7	31.03.2020
Lansdowne Dev. Mkt LO SRI H2N	5,5	5,9	7,8	-1,9	-23,8	-12,6	-11,2	27,7	26,2	0,0	1,5	01.10.2018
The Children's Inv. Fund H2N 0521	5,3	11,5	7,8	3,7	-9,7	-12,6	2,9	27,0	24,2	0,0	2,8	04.05.2021
TT Emerging Markets Equity	3,8	-3,8	-2,1	-1,6	-15,6	-9,4	-6,2	19,2	20,0	0,0	-0,8	31.05.2018
Aksjer	**57,5**	**6,9**	**6,0**	**0,9**	**-16,5**	**-8,9**	**-7,6**	**292,1**	**273,2**	**0,0**	**18,9**	**30.04.2004**
DNB Obligasjon E	9,2	1,2	1,0	0,2	-4,4	-3,0	-1,4	46,6	46,2	-0,2	0,5	31.05.2015
Norske obligasjoner	**9,2**	**1,2**	**1,0**	**0,2**	**-4,4**	**-3,0**	**-1,4**	**46,6**	**46,2**	**-0,2**	**0,5**	**30.04.2004**
BlueBay IG Global Agg	5,8	2,6	2,4	0,2	-8,2	-7,0	-1,2	29,5	28,7	0,0	0,8	31.10.2017
PIMCO Global Bond Fund ESG	5,8	2,6	2,4	0,2	-7,6	-7,0	-0,7	29,4	28,7	0,0	0,7	31.10.2017
PIMCO Income Fund	5,9	3,1	2,3	0,8	-7,5	-8,5	1,0	29,9	29,0	0,0	0,9	23.01.2020
Utenlandske obligasjoner	**17,5**	**2,8**	**2,4**	**0,3**	**-7,8**	**-7,0**	**-0,8**	**88,7**	**86,3**	**0,0**	**2,4**	**31.12.2010**
DEAS Eiendomsfond Norge I	15,0	0,1	0,1	0,0	2,2	2,2	0,0	76,0	76,0	0,0	0,0	31.08.2018
DNB Scandinavian Propfund 4 KS	0,0	n.a	n.a	n.a	-0,4	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	31.12.2009
Eiendomsfond	**15,0**	**0,1**	**0,1**	**0,0**	**1,5**	**1,5**	**0,0**	**76,0**	**76,0**	**0,0**	**0,0**	**31.12.2009**
Driftskonto	0,8	0,0	0,1	-0,1	0,8	0,4	0,4	4,1	4,1	0,0	0,0	30.04.2004
Handelskonto DNB	0,1	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	0,4	0,2	0,2	0,0	01.10.2018
Bankinnskudd	**0,9**	**0,0**	**0,1**	**-0,1**	**0,7**	**0,4**	**0,4**	**4,5**	**4,3**	**0,2**	**0,0**	**30.04.2004**
Total (Aust-Agder Utviklings- og	**100,0**	**4,5**	**4,1**	**0,4**	**-11,5**	**-6,4**	**-5,1**	**507,9**	**486,1**	**0,0**	**21,8**	**30.04.2004**

GABLER

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Nøkkeltall i perioden

Markedsverdi (TNOK)	507 884	Beta	1,14
Avkastning - portefølje	6,0 %	Forklaringsgrad (R2)	0,89
Avkastning - indeks	5,5 %	Tracking Error	1,7 %
Differanse	0,4 %	Info kvot	0,25
Standardavvik - portefølje	4,8 %	Sharpe Ratio	0,88
Standardavvik - indeks	4,0 %	Konsistens	60,7 %
		Max drawdown	-15,8 %
		Recovery time	n.a

Trendanalyse - Informationskvot

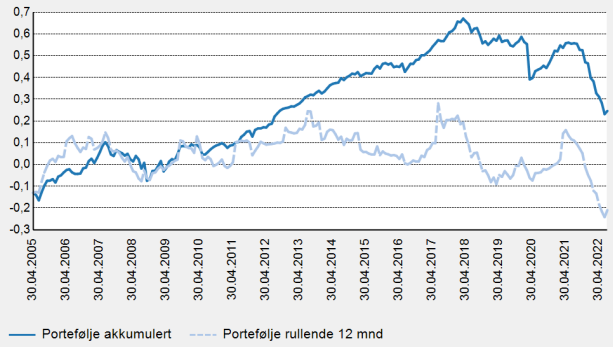

Trendanalyse - Sharpe Ratio

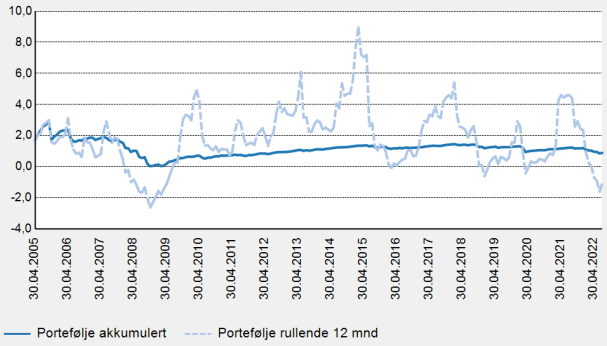

Trendanalyse - Tracking Error

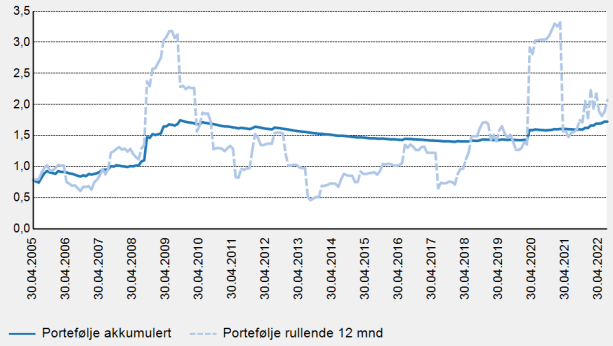

GABLER

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Avkastning

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
MV (TNOK)	507 884	583 324	534 026	495 633	444 926	467 276
Portef.	-11,5 %	10,6 %	9,6 %	13,6 %	-2,5 %	11,9 %
Indeks	-6,4 %	12,3 %	9,6 %	12,7 %	-1,0 %	9,0 %
Differanse	-5,1 %	-1,7 %	0,0 %	0,8 %	-1,5 %	3,0 %

Avkastning	**1 mnd**	**3 mnd**	**6 mnd**	**1 år**	**3 år**	**5 år**
Portef.	4,5 %	-1,0 %	-7,5 %	-10,2 %	3,7 %	4,8 %
Indeks	4,1 %	0,7 %	-3,7 %	-2,8 %	6,1 %	6,2 %
Differanse	0,4 %	-1,8 %	-3,8 %	-7,4 %	-2,4 %	-1,4 %

Differanseavkastning

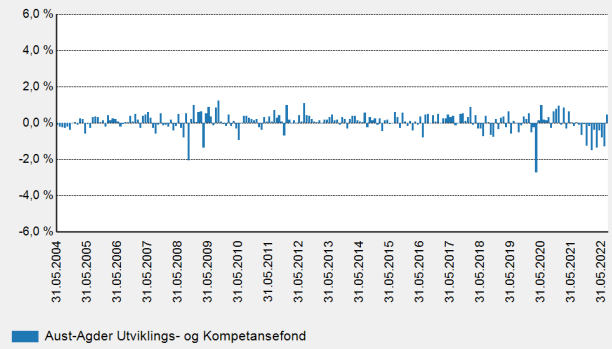

Forklaring til porteføljeresultat

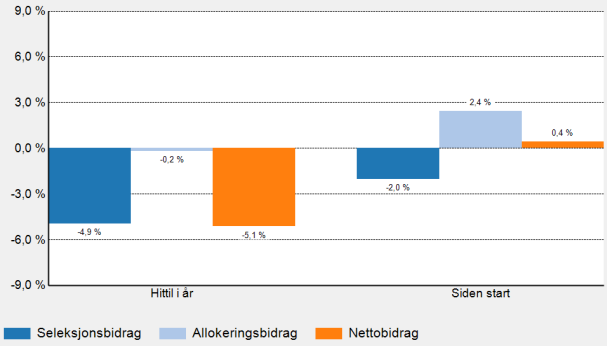

Indeksert avkastning siden start

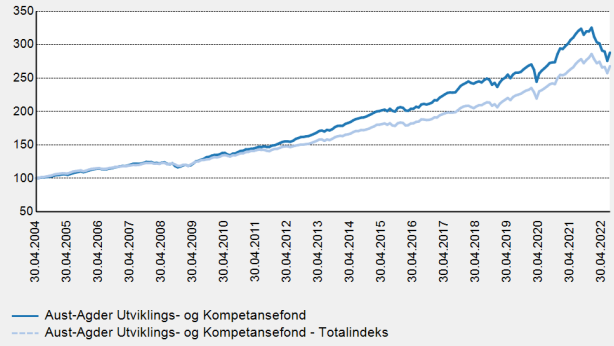

GABLER

Generert: 10.08.2022 12:44:57

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Verdiutvikling, MNOK

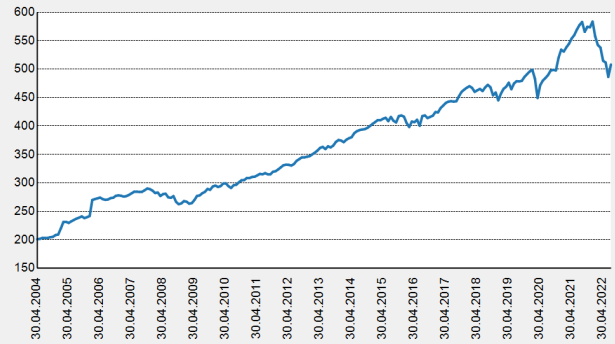

Porteføljeavkastning, hittil i år, MNOK

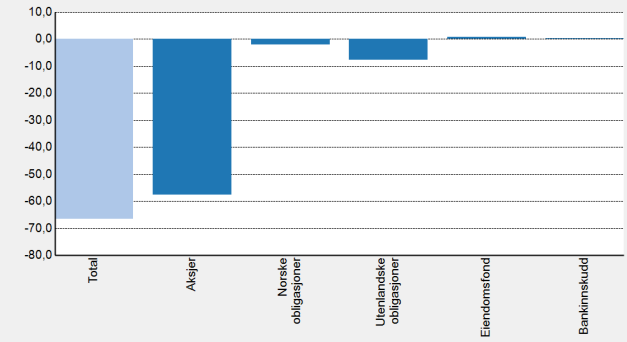

Allokering

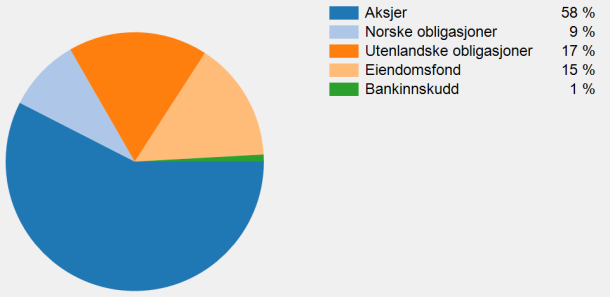

Avkastning i beløp per aggregat

	Hittil i år	2021	Siden start
Total	**-66 684 277**	**56 026 246**	**383 053 312**
Aksjer	-57 698 046	48 709 737	124 067 227
Norske obligasjoner	-2 152 527	97 522	114 666 528
Utenlandske obligasjoner	-7 715 213	523 072	34 038 908
Eiendomsfond	824 673	6 656 076	38 664 095
Bankinnskudd	56 836	39 839	1 610 821

GABLER

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-6
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Handlingsrom pr. september 2022

Sekretariatets forslag til vedtak

Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar saken om tildelte tilskudd til etterretning.

Vedlegg

Handlingsrom pr. september 2022
Oversikt gjenstående utbetalinger september 2022

Organisasjon	Prosjektnavn	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Langsiktige satsinger								
Senter for e-helse	Agder som mønsterregion innen e-he	3,000,000	3,000,000	2,000,000	2,000,000			
UiA	Politikk for store samfunnsutfordringe	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000			
Sum videreføringer	SUM	**5,000,000**	**5,000,000**	**4,000,000**	**4,000,000**			
Øvrige prosjekter								
Universitetet i Agder	Godt begynt	325,000	775,000	458,000	374,000	377,000		
Østre Agder Regionråd	Etablering av Helseklynge	750,000	750,000					
Universitet i Agder	Agder Batteries - Kompetanse			1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,500,000	1,300,000
Mechatronics Innovation Lab	AI		640,000	640,000				
Sørlandet Sykehus HF	Campus Sør		500,000	500,000	1,000,000			
Universitetet i Agder	Psykologistudie		1,000,000	1,000,000	1,000,000			
NHO Agder	Scale Up Nordic		450,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000		
Jobbklar	Ansettelse som metode		412,500					
Fremtidens havvind	Regionalt havvindsprosjekt fase 2		750,000					
Norce AS	Kompetansesenter for store forskn.		600,000					
UiA	Master i rettsvitenskap		500,000	500,000	500,000	2,000,000		
KS Agder	Read Agder		0	500,000				
KS Agder	Inn i jobb		0	400,000				
Impact HUB Agder AS	Welcome HUB Agder		0	750,000				
			0					
			0					
			0					
Sum videreføringer	SUM	**1,075,000**	**6,377,500**	**7,248,000**	**5,374,000**	**4,877,000**	**1,500,000**	**1,300,000**
Sum totalt		**6,075,000**	**11,377,500**	**11,248,000**	**9,374,000**	**4,877,000**	**1,500,000**	**1,300,000**

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond

Oversikt over tildelinger med gjenstående utbetalinger pr. september 2022

Tilsagn i 2019

Tilsagn	Søker/organisasjon	Prosjektnavn	Tilsagn 2019	Utbetalt 2019	Utbetalt 2020	Utbetalt 2021	Utbetalt 2022	Sparebanken	Inndratt	Rest	Kommentar
2019/15	UiS - videreføring	Agderprosjektet	200,000							200,000	
2019/16	UiS	Agderprosjektet	800,000							800,000	
2019/17	Havforskningsinstituttet	Blått kompetansesenter Sør	3,000,000						-3,000,000	-	
2019/18	UIA - videreføring	Agder som mønsterregion innen e-helse	3,000,000							3,000,000	
2019/39	NORCE/NODE	Digital Innovation Hub	120,000		-60,000	-60,000				-	
2019/48	UiA (innovasjonsmiljøet)	Politikk for store samfunnsutfordringer	2,000,000			-1,000,000	-1,000,000			-	
2019/64	Østre Agder Regionråd	Etablering av Helseklynge	750,000				-750,000			-	
	Sum		**9,870,000**	**-**	**-60,000**	**-1,060,000**	**-1,750,000**	**-**	**-3,000,000**	**4,000,000**	

Tilsagn i 2020

Tilsagn	Søker/organisasjon	Prosjektnavn	Tilsagn 2020		Utbetalt 2020	Utbetalt 2021	Utbetalt 2022	Sparebanken	Inndratt	Rest	Kommentar
2020/6	UiA - videreføring	Agder som mønsterregion innen e-helse	3,000,000							3,000,000	
2020/7	UiA - videreføring	Flyktningbarns møter med barnehager og loka	125,000				-125,000			-	
2020/8	KS - videreføring	Drømmejobben	960,000						-1,025,487	-65,487	Tilbakebet. Fra utbet. bev. 2019
2020/9	FK Jerv og Blå Kors - videreføri	Innafor (tidl. Holdningskampanjer)	360,000		-71,394	-153,606	-247,500	112,500		-	
2020/24	UiA	Godt begynt	325,000							325,000	
2020/37	Agder fylkeskommune	Blått kompetansesenter Sør	3,000,000						-3,000,000		
2020/46	UiA - videreføring	Innovasjonpolitikk for store samfunnsutfordring	2,000,000				-1,281,742			718,258	(gjelder 2021)
2020/47	Østre Agder regionråd - viderefø	Helseklynge - struktur for kunnskapsløft for be	750,000				-375,000			375,000	
	Sum		**10,520,000**	**-**	**-71,394**	**-153,606**	**-2,029,242**	**112,500**	**-4,025,487**	**4,352,771**	

Tilsagn i 2021

Tilsagn	Søker/organisasjon	Prosjektnavn	Tilsagn 2021			Utbetalt 2021	Utbetalt 2022	Sparebanken	Inndratt	Rest	Kommentar
2021/8	UiA - videreføring	Agder som mønsterregion innen e-helse	3,000,000							3,000,000	
2021/7	UiA - videreføring	Godt begynt	775,000							775,000	
2021/9	UiA Fakultet for Teknologi og R	Agder Batteri - Kompetanse	200,000							-	-200,000
2021/19	MIL AS	AI:Hub	640,000				-320,000			320,000	
2021/29	Sørlandet Sykehus HF	Campus Sør	500,000							500,000	Overf. til 2022
2021/30	UiA	Profesjonsstudium psykologi	1,000,000							1,000,000	
2021/49	NHO Agder	Scale Up	450,000							450,000	
2021/51	Jobbklar Utvikling AS	Ansettelse som metode	412,500				-404,179		-8,321	-	
2021/61	Fremtidens havvind	Fremtidens havvind del 2	750,000							750,000	
2021/62	Norce AS	Kompetansesenter for store forsknings-	600,000				-300,000			300,000	
2021/73	UiA	Master i Rettsvitenskap	500,000							500,000	
2021/74	UiA	Batteri Agder - Videreføring 2022	1,500,000							1 500 000	(gjelder 2022)
2021/75	Østre Agder regionråd	Helseklynge - Videreføring (siste år)	750,000							750,000	
	Sum		**11,077,500**	**-**	**-**		**-1,024,179**	**-**	**-8,321**	**8,345,000**	

Tilsagn i 2022

Tilsagn	Søker/organisasjon	Prosjektnavn	Tilsagn 2022			Utbetalt 2022	Utbetalt 2023	Utbetalt 2024	Inndratt	Rest	Kommentar
2022/04	KS Agder	READ Agder	500,000			-250,000				250,000	
2022/05	UiA - Senter for e-helse	Agder som mønsterregion - videreføring	2,000,000							2,000,000	
2022/06	UiA - Handelshøyskolen	Innovasjonspolitikk for store samf. (vide.f)	2,000,000							2,000,000	
2022/07	SSHF	Campus Sør - videreføring	500,000							500,000	
2022/08	KS Agder	Inn i jobb	400,000			-200,000				200,000	
2022/23	Impact HUB Agder AS	Welcome HUB Agder	750,000							750,000	
	MIL AS	AI:Hub	640,000							640,000	
	Sum		**6,790,000**			-450,000				**6,340,000**	

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-9
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Impact HUB Agder AS - Welcome HUB Agder - delutbetaling

Administrasjonens forslag til vedtak

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner delutbetaling av 50 % av innvilget støtte, totalt NOK 375.000,- til Impact HUB Agder AS.

Vedlegg

Forespørsel om utbetaling av 50% av tildelt beløp i saksnummer 23 22

Saksopplysninger

Styret innvilget i styremøtet den 25. mars 2022 støtte til Impact HUB Agder AS med NOK 750.000,-. Det er nå søkt om utbetaling av 50 % av innvilget støtte i samsvar med kompetansefondets utbetalingsvilkår.

Vurderinger

Daglig leder anbefaler at styret godkjenner delutbetaling som omsøkt. Søknaden er i samsvar med tilsagnsbrev og vilkår for utbetaling av støtte.

From: "Elisabeth Ramsberg Wollebaek" <elisabeth.wollebaek@impacthub.net>
Sent: Thu, 19 May 2022 13:05:49 +0200
To: "Heimvik, Ole Magnus" <Ole.Magnus.Heimvik@aaukf.no>
Cc: "Megan Strand" <megan.strand@impacthub.net>
Subject: Forespørsel om utbetaling av 50% av tildelt beløp i saksnummer 23/22.

Hei Ole Magnus,

Vi er godt i gang med arbeidet med Welcome Hub programmet og vil gjerne be om å få forskuttert 50 % av støttebeløpet - NOK 375 000, for å kunne dekke løpende kostnader i prosjektet.

Beløpet kan utbetales til Impact Hub Agder AS, kt.nr: 1503.90.19091.

Vi vil også gjerne spørre deg om du har noe preferanser på hvordan du ønsker å motta delrapportering etter 6 mnd? Skal vi invitere deg til et statusmøte i sep/okt, eller foretrekker du en skriftlig oppdatering?

Beste hilsen,

Elisabeth Ramsberg Wollebæk
CEO/Co-founder
elisabeth.wollebaek@impacthub.net

Impact Hub Agder

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-11
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

UiA - Profesjonsstudium i psykologi - Delutbetaling

Sekretariatets forslag til vedtak

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond godkjenner delutbetaling av 50 % av innvilget støtte, totalt NOK 500.000,- til Universitetet i Agder relatert til prosjektet Profesjonsstudium i psykologi.

Vedlegg

Tilsagn om støtte - Etablering av profesjonsstudium i psykologi.pdf

Saksopplysninger

Styret innvilget i styremøtet 21. mai 2021 støtte til UiA knyttet til arbeid med å få etablert profesjonsstudium i psykologi ved universitetet. Støtte for 2021 ble innvilget med NOK 1 million. Det er nå søkt om utbetaling av hele beløpet. Da det ikke foreligger revidert regnskap og prosjektet heller ikke er avsluttet vil maksimal utbetaling etter kompetansefondets utbetalingsvilkår være 50 %. Dette anbefales utbetalt.

Vurderinger

Daglig leder anbefaler at styret godkjenner en delutbetaling på 50 % av innvilget støtte.

Aust-Agder Utviklings- og kompetansefond

Postboks 788 Stoa
4809 Arendal

Vår ref:	Deres ref:	Saksbehandler:	Vår dato:
21/06787-2	21/12258	Veslemøy Rabe veslemoy.rabe@uia.no	23.06.2022

Tilsagn om støtte - Etablering av profesjonsstudium i psykologi

Vi viser til tilsagn nummer 30/21 og takker for støtten.

Vedlagt følger rapport over status på prosjektet og regnskap fra oppstart og fram til nå.

Vi ber også om utbetaling av støtten for det første året -

1 million kroner – til konto 7694 05 18748

Vi vil gjerne ha et møte med dere for å oppdatere om videre framdrift. Jeg tar kontakt i august for å avtale nærmere.

Med vennlig hilsen

Veslemøy Rabe
fakultetsdirektør
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: Ledelsens stab v/Paal Pedersen
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap v/Bjørn Inge Kvinlaug
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap v/Anders Johan Wickstrøm Andersen
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap v/Atle Slotnes
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap v/Trond Egil Åknes
Fakultet for helse- og idrettsvitenskap v/Erle Wright Severinsen
Økonomi- og campusavdelingen v/Kjetil Hellang

Vedlegg: Fremdriftsrapport AAUKF
AAUKF fakturaunderlag - psykologietablering

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16726-3
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Søknad UiA - Godt begynt - Videreføring

Administrasjonens forslag til vedtak

1. Aust-Agder utviklings- og kompetansefond innvilger støtte til videreføring av prosjektet Godt begynt med NOK 458.000,-.

2. Av tidligere innvilget støtte for årene 2020 og 2021 godkjennes en delutbetaling av innvilget støtte med NOK 880.000,-.

3. Øvrige vilkår og forutsetninger følger av tildelingsbrev og avtale om støtte.

Vedlegg

Godt Begynt prosjekt regnskap 2020 og 2021
Søknad_rapport_Fremdrifts_handlingsplan okt 2021

Saksopplysninger

Prosjektet er et samarbeidsprosjekt hvor Sørlandets kompetansefond bidrar med 60 % og AAUKF bidrar med 40% av støttebeløpet. Prosjekt har en planlagt løpetid på fem år, hvor kompetansefondet i utgangspunktet har signalisert at man vil være med gjennom hele prosjektet. Søknaden nå omfatter tredje år, og er på NOK 458.000,-. Prosjektet har følgelig fått støtte tidligere for årene 2020 (325.000,-) og 2021 (775.000,-).

Fra opprinnelig behandling hitsettes:

Universitetet i Agder (UiA) søker Aust-Agder utviklings- og kompetansefond og Sørlandets kompetansefond om støtte til å videreutvikle prosjektet «Godt begynt» som er et forskningsstøttet innovasjonsprosjekt.

Hovedmålet i Godt begynt er å bidra til tidlig innsats for bedre helse og levekår gjennom å identifisere risiko så tidlig som mulig gjennomhelsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette skal skje ved at foreldre, barn og barnehagelærere/lærere svarer digitalt på spørsmål knyttet til barnets utvikling, psykiske helse og livskvalitet. Denne typesystematisk kartlegging av helse vil i større grad kunne identifisere problemområder og ressurser som gjør det mulig å sette inn tiltak mens utfordringene er små.

Prosjektet er utviklet i tett samarbeid med praksisfeltet i kommunene basert på deres uttrykte behov. Det finnes allerede en rekke kartleggingsverktøy som kan gi viktiginformasjon om barn og unges utvikling, men det er behov for å videreutvikle digitale løsninger som kan gjøre slike kartleggingsverktøy tilgjengelig som beslutningsstøtte i tjenestene. Samtidig kan slike data gi oversikt over barn og unges helse og livskvalitet til bruk i forskning og kvalitetsarbeid. Denne oversikten skal bidra til å gi tilstrekkeligkunnskapsgrunnlag for å sette inn riktige tiltak og evaluere effekten av disse over tid og i relasjon til levekår, utdanning og arbeidstilknytning.

UiA søker støtte for å videreutvikle den teknologiske løsningen som Godt begynt benytter i dag, og for å styrke bærekraftig implementering, brukermedvirkning, kompetanseheving og forskning innenfor feltet. Den største utfordringen i implementeringen av Godt begynt er mangel på teknisk integrasjon mellom journalsystemene i tjenestene og den tekniske løsningen.

I søknaden vises det til at utfordringsbildet på levekårsområdet i mange kommuner er knyttet til bl.a. lav sysselsetting, høy deltidsandel, lave inntekter og høy avhengighet av sosiale ytelser. Rapporten «Et liv jeg ikke valgte – Om unge uføre i fire fylker» visersammenhenger mellom en vanskelig oppvekst og problemer knyttet til yrkesdeltakelse og uføretrygd. Foreldres utdanningsnivå, inntektsnivå, helse og bruk av offentlige støtteordninger overføres mellom generasjoner. Det er også vist tydelige sammenhenger mellom økonomiske ressurser i familien og ungdoms helse og livskvalitet. Ungdataundersøkelsene viser en klar sammenheng mellom opplevelse av dårlig råd i familien og rusmiddelbruk, kriminalitet, mobbing og vold, samt lavere deltakelse på organiserte fritidsaktiviteter. Helsepersonell som arbeider med sårbare barn etterlyser kunnskapsbasertbeslutningsstøtte, og folkehelseloven forutsetter at kommunene har oversikt overbefolkningens helse. Med bakgrunn i manglende støtte for strukturert innhenting og lagring av helseinformasjon om barn knyttet til helsestasjons- og skolehelsetjenestens fagsystemer mangler dette i dag.

Sammen med Agders deltakelse i Program for folkehelsearbeid i kommunene, er dette bakgrunnen for at prosjektet «Godt begynt – barn og unge i Agder» ble initiert og støttet fra Regionalt forskningsfond Agder (RFFA) i perioden 2019-2021.

Prosjektet ledes av Kristiansand kommune, og har inngått forpliktende samarbeid med Vennesla, Birkenes, Vegårshei, Arendal, Lyngdal, Lindesnes og Lillesand kommuner hvor helsestasjons- og skolehelsetjenestene enten er i gang med, eller planlegger å ta prosjektets løsninger i bruk. Det er også initiert dialog med Bykle, Valle, Iveland, Åmli, Gjerstad, Risør og Tvedestrand kommuner som har gitt positive signaler til deltakelse.
Alle kommuner på Agder er velkommen videre i prosjektet.

Innovasjonen i Godt begynt består i å etablere digitaliserte løsninger for over tid å samleinformasjon om barn og unges helse og livskvalitet ved hjelp av validertundersøkelsesmetodikk som

- *kan være til nytte som veiledning i direkte møte mellom tjenesteutøver og foreldre/barn/ungdom (dialogverktøy)*
- *gjøre det mulig for kommunene å få oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for barne- og ungdomsbefolkningen i tråd med intensjonene i folkehelseloven*
- *eksporteres til bruk i helseforskning og helseregistre*

Tidlig identifisert hjelpebehov skal bidra til bedret tjenesteforløp og på sikt bedrede levekår og helse i regionen. Det oppgis i søknaden at det uten Godt begynt ikke eksisterer helse og livskvalitetsdata for barnebefolkningen i Agder som kan følges over tid og kobles til levekårsstatistikk. Ungdata-undersøkelsene kan gi et godt øyeblikksbilde i gitte aldersgrupper (14-19 år), men er ikke egnet til systematisk oppfølging av individer ellerevaluering av tiltak. Det eksisterer en rekke systematiske og kunnskapsbaserte verktøy for å undersøke barn og ungdoms helse, og for å tidlig identifisere symptomer, utviklingsforstyrrelser og helseutfordringer knyttet til sykdom, omsorgssvikt og traumer. Slike verktøy anbefales anvendt i helsestasjonstjenesten av norske helsemyndigheter og statlige regionale kompetansesentre, og omhandler informasjon som ofte håndteres usystematisk i tjenestene. En utfordring for bruk av systematiske verktøy synes å være mangel på digitalisering med tunge arbeidsprosesser for å skåre, beregne, fortolke og rapportereinformasjonen. Systematiske verktøy blir derfor anvendt i mindre grad enn ønskelig, og på et mer tilfeldig grunnlag.

Godt begynt er utviklet i samarbeid med Kristiansand kommune, programvareselskapet CheckWare AS, og spesialisthelsetjenesten ved barne- og ungdomsavdelingen og avdeling for barn og unges psykiske helse (ABUP) ved Sørlandet sykehus HF (SSHF).Løsningen til CheckWare er web-basert og har høyeste klarerte sikkerhetsnivå for håndtering av personsensitive helsedata.

I forbindelse med ordinær kontroll i helsestasjonen eller skolehelsetjenesten distribueres de aktuelle verktøyene til foreldrene, barnet selv, barnehagelærer eller kontaktlæreren til barnet gjennom en SMS og med pålogging via ID-porten eller en sikker skjemaløsning (for barn). Disse svarer på spørreskjema før fremmøte, slik at informasjonen er ferdig samlet og analysert når barnet møter til helsekontroll. Slik får helsestasjonen og skolehelsetjenesten kunnskapsbasert informasjon som understøtter egne kliniske beslutninger.

Kunnskapsbasert beslutningsstøtte vil slik bidra til bedre kvalitet i helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Samtidig får kommunene oversikt over barne- og ungdomsbefolkningens helse og livskvalitet. Prosjektet har gått opp vegen med godkjenning for lagring og håndtering av data med hensyn til General Data Protection Regulation (GDPR).

Det er planlagt 3 arbeidspakker i prosjektet:

Arbeidspakke 1 innebærer å sikre integrering mellom dagens elektroniske pasientjournal løsninger og CheckWare, samt avlevering av data til kompetanseutvikling og forskning i standardformat som kan integreres med det kommunale pasient- og brukerregisteret.

Arbeidspakke 2 innebærer brukerinvolvering fra helsestasjon- og skolehelsetjenesten, samt kompetansestøtte for tjenesteutvikling.

Arbeidspakke 3 innebærer forskning på barn og foreldres erfaringer, analyser av genererte helsedata og overordnet evaluering av prosjektet basert på samlet datatilgang.

Prosjektets budsjett og finansieringsplan fremgår av tabellene under.

	2020	2021	2022	2023	2024	Sum
Kostnad arbeidspakke 1	785 000	1 720 000	881 000	810 000	818 000	5 014 000
Herav egenfinansiering	150 000	230 000	185 000	109 000	112 000	786 000
Søkt støttebeløp	635 000	1 490 000	696 000	701 000	706 000	4 228 000

	2020	2021	2022	2023	2024	Sum
Kostnad arbeidspakke 2	465 600	691 800	691 800	475 000	475 000	2 799 200
Herav egenfinansiering	340 000	355 000	355 000	355 000	355 000	1 760 000
Søkt støttebeløp	125 600	336 800	336 800	120 000	120 000	1 039 200

	2020	2021	2022	2023	2024	Sum
Kostnad arbeidspakke 3	1 883 900	2 881 400	1 912 900	989 400	373 400	8 041 000
Herav egenfinansiering	1 833 900	2 771 400	1 800 900	876 400	258 400	7 541 000
Søkt støttebeløp	50 000	110 000	112 000	113 000	115 000	500 000

	2020	2021	2022	2023	2024	Sum
Totalt	3 134 500	5 293 200	3 485 700	2 274 400	1 666 400	15 854 200
Total egenfinansiering	2 323 900	3 356 400	2 340 900	1 340 400	725 400	10 087 000
Totalt støttebeløp	810 600	1 936 800	1 144 800	934 000	941 000	5 767 200
Andel AAUKF	324 240	774 720	457 920	373 600	376 400	2 306 880
Andel SKF	486 360	1 162 080	686 880	560 400	564 600	3 460 320

Det er gitt oppdaterte opplysninger i videreføringssøknaden.

Det er etter det opplyste sendt søknad til Forskningsrådet i 2021 uten at man fikk støtte. Det er deretter søkt på nytt nå i 2022.

Godt begynt blir også stadig oftere omtalt som et mønsterprosjekt for samskaping ved Universitetet i Agder, hvor mesteparten av prosjektets egeninnsats finansieres.

I arbeidspakke 1 har Egde måttet bytte ut deler av den fysiske infrastrukturen for integrasjonsknutepunkt på bakgrunn av Schrems II-dommen. Teknologien er den samme, men er nå i sin helhet håndtert innenfor EU og norsk jurisdiksjon til forskjell fra den løsningen som tidligere har vært benyttet fra Microsoft i beslektede e-helseløsninger.

Dette har også skapt noen forsinkelser, men hovedutfordringen for å få integrasjonen ferdig utviklet innen årets slutt er graden av prioritet hos journalleverandørene. Regnskapet bærer derfor foreløpig preg av et underforbruk, men vi regner med at dette de neste månedene vil rette på seg sammen med at data-eksport og -import fra journalsystemene kobles på knutepunktet.

Det ble tidlig i året gjennomført workshop med helsesykepleiere for å definere arbeidsflyten best mulig, og dermed lagt ned en betydelig innsats fra særlig to av kommunene.

I arbeidspakke 2 har Sørlandet sykehus jevnlig kontakt med helsestasjonene for veiledning. Før sommeren ble første felles fagdag gjennomført for alle deltakende kommuner, og 29.november vil årets andre fagdag gjennomføres. Prosjektet har også jevnlige samarbeidsmøter med kommunene for å gjøre tilpasninger, og for å sammen prioritere de riktige og viktige spørsmålene i forskningen.

I arbeidspakke 3 er det fra 1.april ansatt ytterligere en doktorgradsstipendiat som er tilknyttet prosjektet i 30 % av sin stilling over tre år. Den første doktorgradskandidaten gjør sin PhD parallelt med 25% klinisk stilling, og arbeidet forskyves derfor utover til å dekke hele prosjektperioden (4 år vs. 3 år). Prosjektet er dermed godt rustet for å møte kunnskapsbehovet for videre utvikling og implementering av innovasjonen. I tillegg har man fra midten av august engasjert en prosjektkoordinator i 50% stilling ut året for å avlaste prosjektleder, især med oppgaver knyttet til databehandling og IT-support til helsesykepleierne.

Den første vitenskapelige artikkelen fra prosjektets første fase er også publisert i år, og flere er under arbeid. Totalt sett er prosjektet fortsatt og overordnet både tids- og budsjettmessig i rute til å nå hovedmålene innenfor prosjektperioden selv om oppgaver delvis er noe forskjøvet i tid som beskrevet ovenfor.

Vurderinger

Prosjektet er et langsiktig prosjekt som kompetansefondet, sammen med SKF, har gitt signal om at man vil støtte over en periode på fem år. Støtte må imidlertid innvilges for hvert enkelt år.

Søknad er mottatt for noe tid siden. I etterkant har man også fått oversendt regnskap med forespørsel om delutbetaling av innvilget støtte.

Som det fremgår av oppsummeringen og søknad for 2022 (feilaktig beskrevet som 2021 i søknaden) er prosjektet noe forsinket som følge av Covid situasjonen som har vært de siste årene. Ut over dette ser prosjektet i stor grad ut til å følge oppsatt plan og budsjett. Det har vært noe underforbruk på grunn av forsinkelser, men dette er foreslått overført til 2022 hvor man også håper å ta igjen forsinkelsen fra 2021.

Administrasjonen anbefaler ut fra dette at styret godkjenner søknaden for 2022 med en støtte på NOK 458.000,- som omsøkt.

Det er også i egen e-post til daglig leder stilt spørsmål om det er mulig å få utbetalt en vesentlig andel av støtte for 2020 og 2021 med NOK 907.500,-. I samsvar med betingelsene for tildeling av støtte forutsetter full utbetaling at prosjektet er ferdigstilt og regnskapet revidert. Daglig leder foreslår imidlertid at man i stedet etterkommer søknaden delvis ved å utbetale 80 % av innvilget støtte for 2020 og 2021. Beløpet utgjør NOK 880.000,-.

Konklusjon

Administrasjonen anbefaler at man innvilger støtte som omsøkt med NOK 458.000,- for 2022. Videre anbefales at man delutbetaler støtte for 2020 og 2021 med NOK 880.000,-

801611 Godt begynt - varig endring(SKF og AAUFK) AKTIVITET Arbeidspakke 1 (Knutepunkt)	2020 Regnskap	2021 Regnskap	Sum 2020 og 2021 Regnskap
CheckWare(UIA)	-	322,430	322,430
Lagring TSD(UIA)			-
Eksport og lagring TSD (egenfinansiering UiA)	50,000	51,000	101,000
CheckWare support (UiA)		90,047	90,047
Administrere helseregister (UiA)		90,103	90,103
Etablere FHIR-knutepunkt og testmiljø (Egde)	296,125	113,563	409,688
Integrere CheckWare til knutepunkt (Egde)	342,125	193,982	536,107
Serverleie Azure (Egde)	-	-	-
Sikker FHIR-server lisens (Egde)	5,808	13,110	18,918
Integrere Visma med knutepunkt (Egde)		97,175	97,175
Integrere CGM med knutepunkt (Egde)		95,450	95,450
Integrere Infodoc med knutepunkt (Egde)		-	-
Etablere automatisk eksport til TSD i FHIR format (Egde)		118,450	118,450
Egenfinansiering Kristiansand kommune (timer)	23,000	178,960	201,960
Egenfinansiering CGM kommune (timer)	85,000	111,110	196,110
Egenfinansiering Infodoc kommune (timer)		-	-
Sum Arbeidspakke 1	**802,058**	**1,475,380**	**2,277,438**
Herav egenfinansiering	158,000	341,070	499,070
Støttebeløp	**644,058**	**1,134,310**	**1,778,368**

Arbeidspakke 2 (brukermedvirkning/kompetanseutvikling)	2020	2021	Sum 2020 og 2021
Kompetansestøtte og kommunebesøk (SSHF)	-	290,803	290,803
Diversekostnader (Reise, etc.)(UIA)	10,801	30,402	41,203
Kristiansand kommune	60,000	60,000	120,000
Vennesla kommune	30,000	30,000	60,000
Birkenes kommune	33,000	13,905	46,905
Arendal kommune	24,500	52,530	77,030
Vegårshei kommune	2,000	24,720	26,720
Lyngdal kommune	45,000	6,180	51,180
Lillesand kommune	17,500	2,575	20,075
Lindesnes kommune	22,000	96,820	118,820
Nye kommuner	6,000	18,540	24,540
Forskningsstøtte (UiA)	82,239	99,575	181,814
Agder fylkeskommune	30,000	22,248	52,248
Sum Arbeidspakke 2	**363,040**	**748,298**	**1,111,338**
Herav egenfinansiering	352,239	427,093	779,332
Støttebeløp	**10,801**	**321,205**	**332,006**

Arbeidspakke 3 (Forskningsressurser)	2020	2021	Sum 2020 og 2021
Veiledning stipendiat(UIA)	12,999	87,673	100,672
Stipendiatstilling 4 år (UiA) 75 %	355,329	867,602	1,222,931
Stipendiatstilling 3 år 30 % (UiA) nyansatt fra april 2021	-	255,425	255,425
Post doc stilling 2 år 50% (UiA)	499,221	702,862	1,202,083
Forskning UiA (timer)	98,032	182,145	280,177
Folkehelseinstituttet	44,986	41,972	86,958
Sørlandet sykehus	105,000		105,000
Kristiansand kommune	39,910	63,600	103,510
Administrativ støtte (UiA)	59,560	61,320	120,880
Prosjekoordinering(UIA)	24,655	133,570	158,225
Sum Arbeidspakke 3	**1,239,692**	**2,396,169**	**3,635,861**
Herav egenfinansiering	1,215,037	2,262,599	3,477,636
Støttebeløp	**24,655**	**133,570**	**158,225**

* Poster hvor det er lagt inn egenfinansiering er markert med grått

Totale porsjektkostnader	2020	2021	Sum 2020 og 2021
Total kostnader	**2,404,790**	**4,619,847**	**7,024,637**
Støtte fra kompetansefondene	679,514	1,589,085	2,268,599
Total Egenfinansiering	1,725,276	3,030,762	4,756,038

Rapportering og søknad for 2022 for prosjektet *Godt begynt – varig endring for Agder*

Godt begynt har i andre prosjektår utviklet seg videre, men situasjonen rundt Covid -19 har skapt utfordringer også i 2021. Flere av helsestasjonene har slitt med etterslep etter nedstengingen våren 2020, høyt sykefravær etter lange perioder med hard belastning, og utfordringer med å ansette kvalifisert personell. Flere av de deltakende kommunene har også rett før pandemien traff gjennomført krevende kommunesammenslåinger, og har arbeidet med å samkjøre ulike arbeidskulturer parallelt med færre muligheter til fysiske møter. Den generelle tilbakemeldingen overfor Godt begynt har derfor vært at ytterligere implementering av kartlegging på stadig flere alderstrinn har vært vanskelig å få til. Men skritt for skritt øker likevel bruken av kartlegginger som gir data til forskning og kvalitetsutvikling i kommunene, og bruken av verktøyene for bedre tjenester på individnivå. I høst er det også etablert et prosjekt, «Helhetlig oppfølging», finansiert av Statsforvfalteren. Prosjektet driftes fra Kristiansand kommune og har som mål å koble kartleggingen som foregår i Godt begynt bedre sammen med den tiltaksvifte som helsesykepleiere og tilgrensede tjenester i kommunene har tilgjengelig.

Godt begynt sendte også en ny søknad til Forskningsrådet i februar med 8 kommuner som partnere, og fikk gode karakterer for prosjektkvaliteten, og høyeste karakter for relevans. Men dessverre var prosjektet siste prosjekt som ikke fikk tildelt midler, og totalrammen var betydelig mindre i februar enn i september året før. Det er nå en ny utlysning i februar 2022, og prosjektet vil gjøre et nytt forsøk. Utlysningen har hovedfokus på persontilpassede helsetjenester som i enda større grad samsvarer med Godt begynt sine ambisjoner enn tidligere utlysninger. Egde har også tatt initiativ til å søke midler til et innovasjonsprosjekt i næringslivet hvor to nasjonale e-helseleverandører er involvert, og hvor partnerne i Godt begynt vil bidra i FoU-arbeidet. Målsettingen her er å øke kommunenes egen datatilgang og -analysekapasitet, noe som igjen kan bidra til kunnskapsbaserte beslutninger ved bedre bruk av tilgjengelige data både fra Godt begynt og andre kilder. Godt begynt blir også stadig oftere omtalt som et mønsterprosjekt for samskaping ved Universitetet i Agder, hvor mesteparten av prosjektets egeninnsats finansieres.

I **arbeidspakke 1** har Egde måttet bytte ut deler av den fysiske infrastrukturen for integrasjonsknutepunkt på bakgrunn av Schrems II-dommen. Teknologien er den samme, men er nå i sin helhet håndtert innenfor EU og norsk jurisdiksjon til forskjell fra den løsningen som tidligere har vært benyttet fra Microsoft i beslektede e-helseløsninger. Dette har også skapt noen forsinkelser, men hovedutfordringen for å få integrasjonen ferdig utviklet innen årets slutt er graden av prioritet hos journalleverandørene. Regnskapet bærer derfor foreløpig preg av et underforbruk, men vi regner med at dette de neste månedene vil rette på seg sammen med at data-eksport og -import fra journalsystemene kobles på knutepunktet. Det ble tidlig i året gjennomført workshop med helsesykepleiere for å definere arbeidsflyten best mulig, og dermed lagt ned en betydelig innsats fra særlig to av kommunene.

I **arbeidspakke 2** har Sørlandet sykehus jevnlig kontakt med helsestasjonene for veiledning. Før sommeren ble første felles fagdag gjennomført for alle deltakende kommuner, og 29.november vil årets andre fagdag gjennomføres. Prosjektet har også jevnlige samarbeidsmøter med kommunene for å gjøre tilpasninger, og for å sammen prioritere de riktige og viktige spørsmålene i forskningen.

I **arbeidspakke 3** har vi fra 1.april ansatt ytterligere en doktorgradsstipendiat som er tilknyttet prosjektet i 30% av sin stilling over tre år. Den første doktorgradskandidaten gjør sin PhD parallelt med 25% klinisk stilling, og arbeidet forskyves derfor utover til å dekke hele prosjektperioden (4 år vs. 3 år). Vi er dermed godt rustet for å møte kunnskapsbehovet for videre utvikling og implementering av innovasjonen. Vi har også fra midten av august engasjert en prosjektkoordinator i 50% stilling ut året

for å avlaste prosjektleder, især med oppgaver knyttet til databehandling og IT-support til helsesykepleierne. Den første vitenskapelige artikkelen fra prosjektets første fase er også publisert i år, og flere er under arbeid.

Totalt sett er prosjektet fortsatt og overordnet både tids- og budsjettmessig i rute til å nå hovedmålene innenfor prosjektperioden selv om oppgaver delvis er noe forskjøvet i tid som beskrevet ovenfor. Vi har derfor ikke gjort noen justeringer i budsjett for 2021.

Vi søker dermed om midler som opprinnelig budsjettert, kr 1.144.800 for 2021 til *Godt begynt – varig endring for Agder*. Vedlagt er fremdrifts- og handlingsplan, samt budsjett og regnskap pr. 29.oktober 2021.

Med vennlig hilsen

Thomas Westergren, prosjektleder

UiA

Fremdrifts- og handlingsplan for *Godt begynt – varig endring for Agder*

Milepæl /oppgave	**2.halvår 2020**	**1.halvår 2021**	**2.halvår 2021**	**1.halvår 2022**	**2.halvår 2022**	**1.halvår 2023**	**2.halvår 2023**	**1.halvår 2022**	**2.halvår 2024**
Arbeidspakke 1									
Opprettelse av integrasjonsknutepunkt	X	Delvis byttet ut - fullført							
Fullført integrasjon TSD		~~X~~		X					
Tilpasninger/justeringer for TSD-integrasjon			X	X					
Fullført integrasjon InfoDoc		~~X~~		X					
Tilpasninger/justeringer InfoDoc i kommuner			~~X~~	X					
Fullført integrasjon CGM			~~X~~	X					
Tilpasninger/justeringer CGM i kommuner				X					
Fullført integrasjon Visma			~~X~~	X					
Tilpasninger/justeringer Visma i kommuner				X					
Etablering av nødvendige FHIR-standarder (open source)		X	X	X					
Datahåndtering TSD	Fortløpende	X	X	X	X	X	X	X	X
Support CW/integrert løsning	Fortløpende	X	X	X	X	X	X	X	X
Arbeidspakke 2									
Løpende kompetansestøtte e/ behov	Fortløpende	X							
Etablering av kvalitetssikret plan for kompetansestøtte/brukermedvirkning	X	X	X						
Implementering av kompetansestøtte/brukermedvirkning		X	X						
Drift av kompetansestøtte/brukermedvirkning og kobling til data på kommunenivå				X	X	X	X	X	X

Prosjektsøknad forskningsrådet (8 kommuner, Agder fk, FHI, UiA, SSHF, OsloMet, Charité Berlin, University of Aberdeen – 16 mill) – Starting Right – Early identifications for sustainable health	Fullført	Fullført		Planlegges x2 (en med UiA og en med Egde som prosjekteier)					
Arbeidspakke 3									
Etiske godkjenninger, intervjuer barn/foreldre	X	Fullført							
Intervjuer barn/foreldre		X	X						
Dataanalyse		~~X~~	X	X					
Skriving av vitenskapelig artikkel			X	X					
Ansettelse av PhD-stipendiat	Fullført								
Litteraturstudie; søk, analyse og skriving (PhD1)	X	X	X						
Dataanalyse studie 2		X	X						
Skriving av vitenskapelig artikkel (PhD 2)			X	X					
Dataanalyse studie 3				X	X				
Skriving av vitenskapelig artikkel (PhD 3)				X	X				
Sammenstilling av PhD-arbeid					~~X~~	~~X~~	X	X	X
Ansettelse av PhD-stipendiat nr 2		Fullført							
Studie om arbeidsprosesser i helsetasjonen (stipendiat nr 2)			X	X	X	X			
Evalueringsrapport for prosjektet/anbefalinger for integrering med Kommunalt pasient- og brukerregister samt nasjonale føringer for tjenesten									X

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16871-2
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Søknad - Green Waves AS - Forprosjekt - El persontransport på sjø

Sekretariatets forslag til vedtak
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond innvilger støtte til Green Waves AS sitt forprosjekt «Pilotering av ny løsning for elektrisk persontransport på sjøen» med NOK 300.000,-.

Vedlegg
2022 08 19 Søknad forprosjekt AAUKF

Saksopplysninger

Green Waves AS er et selskap lokalisert på Sundebru som har satset på utvikling av elektriske båter og elektrifisering av eksisterende båter som går på fossilt brensel i dag. Selskapet har utviklet to egne båtmodeller og har i tillegg utviklet en ombyggingspakke for båter som går på fossilt drivstoff. Selskapet har i dag ni ansatte.

Søknaden nå er lett i en plan for selskapet til også å produsere båter for elektrisk persontransport. Det søkes konkret om støtte til et forprosjekt hvor man vil fokusere på følgende:

- Markedsanalyse mht behov som må dekkes innenfor:
  - Distanser, fart og seilingsfrekvens.
  - Ladeinfrastruktur (behov og løsninger)
- Kartlegge eksisterende marked
- Kartlegge finansieringsmuligheter for hovedprosjekt med pilotløsning, samt søknader
- Kartlegge strategiske aktører – samarbeid hovedprosjekt mv.

Målet er følgelig å få selskapet over i et hovedprosjekt med en pilot som gjør selskapet i stand til å konkurrere om leveranse av morgendagens løsninger innenfor persontrafikk for mindre passasjergrupper (12/25 passasjerer).

Lykkes man vil selskapet kunne bli en relevant aktør i et fremtidsrettet marked, og selskapet vil bidra til etablering av nye arbeidsplasser i regionen.

Budsjett og finansieringsplan

Kostnadsestimat	**Sum**
Prosjektledelse: 180 t á NOK 700	126 000
Kartlegging av behov: 215 t á NOK 700	150 500
Markedsanalyser: 180 t á NOK 700	126 000
Kartlegging finansiering og aktører til hovedprosjekt: 145 t á NOK 700	101 500
Kartlegging ladeløsninger og infrastruktur: 90 t á NOK 700	63 000
Reisekostnader	70 000
Totalt	**637 000**

Finansiering	
Støtte AAUKF	300 000
Egenandel	337 000
Totalt	**637 000**

Det angis i søknaden at støtte fra kompetansefondet er avgjørende for at prosjektet skal kunne realiseres.

Fremdriftsplan

Overordnede milepæler:

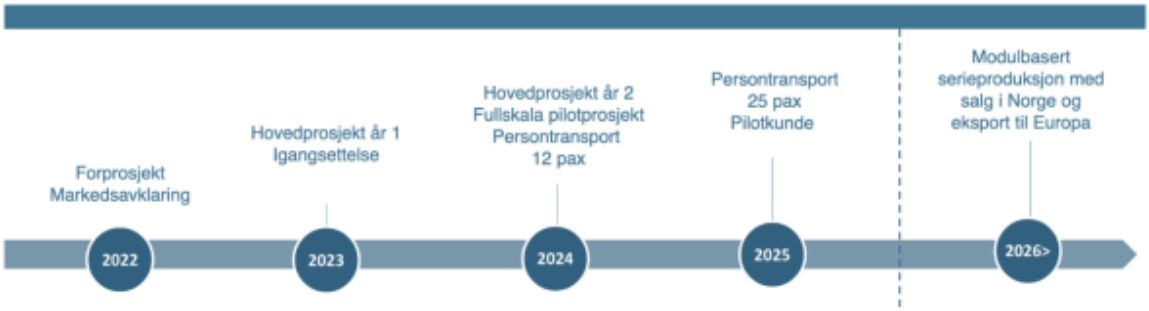

Aktiviteter i forprosjekter:

Aktiviteter	Ukenummer 2022												Tidsbruk
Prosjektledelse	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	180
Kartlegging behov	37	38	39	40	41	42	43						215
Markedsanalyser				40	41	42	43	44	45	46	47		180
Kartlegging til hovedprosjekt								44	45	46	47	48	145
Kartlegging lading						42	43	44	45				90
Sum timer													810

Vurderinger

Prosjektet ligger innenfor de grunnleggende kriterier for tildeling av støtte, herunder ved at prosjektet er knyttet til aktivitet i regionen, og ved at prosjektet treffer innenfor de øvrige forutsetninger for støtte. Det foreligger heller ikke problemer knyttet til statsstøtte da prosjektet og øvrig mottatt støtte, i omfang ligger innenfor bagatellmessig støtte, og videre at dette er et prosjekt som ikke rammes av begrensningene som følger av statsstøtteregelverket da dette anses som et utviklingsprosjekt (artikkel 25) som faller utenfor begrensningene som ellers følger av regelverket.

Hvorvidt kompetansefondet skal gå inn i nye prosjekter henger primært sammen med to forhold. Hvor godt prosjektet treffer innenfor de rammer for tildeling av støtte som følger av formålene og tildelingskriteriene for 2022 fastsatt av styret.

I relasjon til hovedformålene treffer prosjektet godt for formålene «sikring og etablering av arbeidsplasser», ikke minst fordi dette er forsøk på å etablere virksomhetsområder knyttet til fremtidsrettede og bærekraftige arbeidsplasser. Dette anses svært positivt.

Videre vil prosjektet kunne bidra til å utløse et større hovedprosjekt med pilotering av en første modell av en elektrisk passasjerbåt, noe som treffer godt i forhold til «økt kompetanse og nyskapningsevne».

Prosjektet treffer forholdsvis godt på hovedformålene og styrets prioriteringer. Forprosjekt av denne karakter får normalt heller ikke støtte hos andre aktører, slik som Innovasjon Norge. Kompetansefondets eventuelle bidrag kan følgelig bli sentralt for å utløse en større satsning, selv om selve beløpet det søkes om er begrenset.

I relasjon til prioriteringene så treffer også prosjektet på bærekraft, og til dels også på samarbeid mellom aktører og kompetansemiljøer, blant annet fordi Green Waves har et tett samarbeid med UiA.

Får man et vellykket forprosjekt vil det også kunne utløse et hovedprosjekt og derved også bidra til å utløse større investeringer og midler til regionen.

Konklusjon

Det søkes om et svært begrenset beløp og kun en engangsstøtte. Prosjektet treffer godt i relasjon til strategiens mål om å bidra til satsning og utvikling av morgendagens arbeidsplasser her i regionen. Daglig leder anbefaler at støtte innvilges som omsøkt.

Green Waves AS
Gjerstadveien 171
4993 Sundebru

Aust-Agder utviklings-og kompetansefond
Tollbodgaten 1
4836 Arendal

Gjerstad, 19.8.2022

Søknad om midler til forprosjekt: “Pilotering av ny løsning for elektrisk persontransport på sjøen”

1. Søker

Ansvarlig søker i forprosjektet er Green Waves AS, med organisasjonsnummer 818479042.

Green Waves ble stiftet i 2017 av familien Salomonsen. Konseptet startet med et ønske om å elektrifisere fritidsbåtsegmentet, og består i dag av en tredelt forretningsmodell; elektrifisering av eksisterende båter, produksjon og salg av nye elbåter og utvikling av teknologiske løsninger for elektriske båter.

Flere års FOU har ledet til idéen og starten på utviklingen av en komplett elektrisk drivlinje som er energieffektiv, med lav vekt, til en konkurransedyktig pris. Bærekraft står helt sentralt i denne utviklingen.

Vår visjon er å gjøre verdens hav grønnere – dette vil vi gjøre ved å elektrifisere den maritime næringen med miljøriktige løsninger. Green Waves’ mål er videre å tilgjengeliggjøre nullutslippsløsninger på vannet for flest mulig.

2. Bakgrunn

Norge har en kystlinje som er 100 000 km lang og den har et yrende båtliv. Samtidig har vi forpliktet oss til å halvere CO2-utslipp i transportsektoren innen 2030. Skal vi klare dette, må det komme løsninger som setter miljøet i fokus – og de må komme i nær fremtid. Vi mener fremtiden er elektrisk, også for person- og varetransport på sjøen.

Vi ser allerede i det internasjonale markedet at det er flere byer som setter krav om utslippsfrie havner, i Norge ser vi det samme i en del innlandsvann. Vi ser samtidig at det nå kommer krav om nullutslippsløsninger i nye offentlige anbud som legges ut for kontrakter om offentlig transport. Vi antar vi kan forvente at disse kravene vil øke i tiden fremover.

Vi ønsker å tilby en prisgunstig båt som dekker behov for passasjertransport i kystnære farvann, på innsjøer, elver og i bysentre. Ved å sette fokus på dette nå vil vi være i forkant av kravene og ha løsningene klare for å skape bedre og mer miljøtilpassede alternativer også innenfor transportsegmentet.

3. Beskrivelse av forprosjektet

I forprosjektet vil vi gjennomføre:

- Markedsanalyse for å avklare hvilke behov som vil måtte dekkes med tanke på:
  - Distanser, fart og seilingsfrekvens
  - Ladeinfrastruktur (hva er behovet, og hvilke løsninger finnes allerede)
- Bygge kunnskap om det eksisterende markedet for persontransport på vannet
- Kartlegge potensielle kunder, med mål om å inngå intensjonsavtaler.
- Kartlegge finansieringsmuligheter for hovedprosjekt med pilotløsning, og utarbeide søknader.
- Kartlegge strategiske aktører med mål om å inngå samarbeidsavtaler for å være med i hovedprosjektet, herunder konsortium og leverandører.

Målet med forprosjektet er å avklare om det er hensiktsmessig å gå videre til et hovedprosjekt, samt å avklare hvilke finansieringsmuligheter som kan være aktuelle for det videre arbeidet. I hovedprosjektet vil vi etablere en fullskala pilotløsning i vår region. Både i forprosjekt og hovedprosjekt vil etablering av grønne, fremtidsrettede arbeidsplasser være i fokus. Det langsiktige målet er å etablere en modulbasert serieproduksjon med lokal forankring.

Etter endt hovedprosjekt er målet at vi også vil se ringvirkninger ut over regionen og Norge for øvrig, og at det vil bli etablert flere nye arbeidsplasser når tilbudet blir tilgjengelig flere steder.

Forprosjektet vil også gi oss økt kunnskap om transportsektoren og hvordan vi på en god måte kan møte behovene som er i dette segmentet i arbeidet mot nullutslipp på sjøen. Vi vil fortsette samarbeidet med UiA for å finne de beste løsningene på området, og vil søke forskning som kan tas i bruk i næringslivet. Denne kompetansen vil være viktig for å kunne skape nye løsninger i et veletablert marked.

Prosjektet vil være en bidragsyter mot målene om å redusere utslippene med 50% innen 2030, som satt i Parisavtalen og mot FNs bærekraftsmål nr. 8, 9, 12, 13 og 14. I tillegg vil det bidra til et bedre kollektivtilbud og det vil være med å redusere støyforurensing i områdene hvor tilbudet blir etablert.

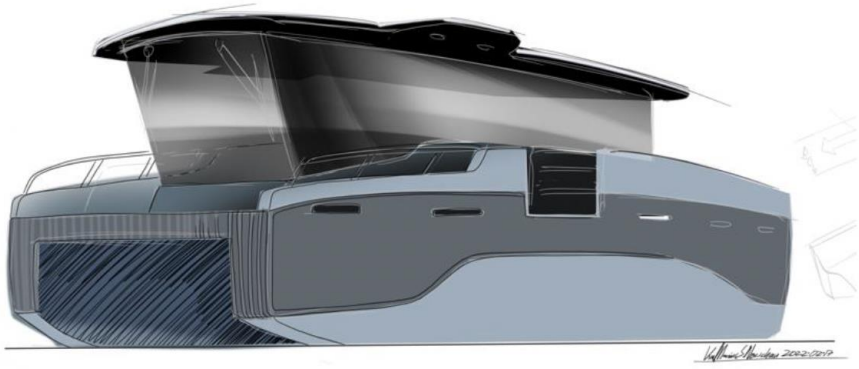

Skisse GW Water shuttle

4. Budsjett

Kostnadsestimat	**Sum**
Prosjektledelse: 180 t á NOK 700	126 000
Kartlegging av behov: 215 t á NOK 700	150 500
Markedsanalyser: 180 t á NOK 700	126 000
Kartlegging finansiering og aktører til hovedprosjekt: 145 t á NOK 700	101 500
Kartlegging ladeløsninger og infrastruktur: 90 t á NOK 700	63 000
Reisekostnader	70 000
Totalt	**637 000**

Finansiering	
Støtte AAUKF	300 000
Egenandel	337 000
Totalt	**637 000**

Innvilget støtte fra Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond vil være avgjørende for å realisere prosjektet.

5. Tidsplan

Overordnede milepæler:

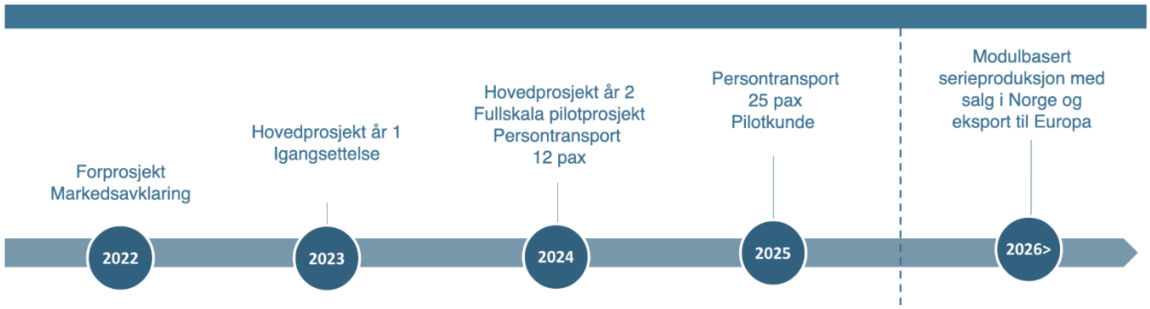

Aktiviteter i forprosjekter:

Aktiviteter	Ukenummer 2022												Tidsbruk
Prosjektledelse	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	180
Kartlegging behov	37	38	39	40	41	42	43						215
Markedsanalyser				40	41	42	43	44	45	46	47		180
Kartlegging til hovedprosjekt								44	45	46	47	48	145
Kartlegging lading						42	43	44	45				90
Sum timer													810

6. Prosjektorganisering

Green Waves AS, som beskrevet over, vil være prosjektleder i forprosjektet. I forprosjektfasen vil andre aktører bli trukket inn etter behov.

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/17026-1
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Kapitalforvaltning

Administrasjonens forslag til vedtak
Intet forslag til vedtak

Vedlegg
Kapitalforvaltning
Kapitalforvaltning
Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond - Notat om innretning av kapitalforvaltningen
220322 Styremøte AAUKF

Saksopplysninger og vurdering

I styremøtet 6. mai 2022 ble det fattet følgende vedtak:

«Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond ønsker at kapitalen i aktivaklasser som aksjer mv. og som i dag forvaltes aktivt, i fremtiden plasseres i indeksfond. Daglig leder gis fullmakt til å klargjøre for dette frem til neste styremøte, samt gjennomgå og komme med en nærmere innstilling knyttet til alternativene rundt forvaltning.»

I etterkant av styremøtet har daglig leder vært i ytterligere dialog med Sørlandets kompetansefond og Gabler knyttet til de alternativer som ble diskutert rundt kapitalforvaltningen i styremøtet 6. mai.

I forrige styremøte var det to helt sentrale temaer som ble diskutert.

Det første var om man skulle gå over til en mer indeksnær forvaltning. Slik daglig leder tolket dette var det bred enighet om at man skulle gå over til å plassere midlene som i dag står i forvaltede aksjefond over i indeksfond. Hvorvidt dette skal gjelde samtlige midler plassert i aksjer ble ikke endelig avgjort i møtet. Gabler foreslår at minst 50 % settes i indeksfond. SKF/Cultiva har 100% av aksjene i indeksfond.

Det andre var hvilken forvaltningsmodell man skulle knytte seg opp mot i det videre.

I etterkant av styremøtet har daglig leder i samsvar med styrets vedtak tatt en ny gjennomgang både med Gabler og SKF/Cultiva knyttet til eventuell overgang.

Gabler har utarbeidet et eget notat med sin anbefaling som følger som vedlegg til saken. Som det fremgår tilbyr Gabler seg også å kutte forvaltningskostnadene på sin hånd fra 0,175 til 0,15 %. I tillegg tilbys en forvaltningskostnad på indeksfondene tilsvarende 0,05%.

SKF/Cultiva har på sin side konkretisert sitt tilbud på selve forvaltnings- og kontordelen til å utgjøre en kostnad i år 1 på NOK 475.000 - 500.000,-.

Ut fra oppstillingene som ble presentert for styret 6. mai, og som var innhentet fra henholdsvis Gabler og SKF/Cultiva er følgelig endringene slik at Gabler har redusert kostnadene på sitt honorar noe, samt at man har en lavere kostnad på indeksfond enn det SKF/Cultiva har.

Med 330 millioner i aksjer og alt plassert i indeksfond vil forvaltningskostnaden til aksjefondene være ca NOK 165.000,- for Gabler og ca NOK 295.000,- for SKF/Cultiva. Kostnadene knyttet til de øvrige aktivaklasser er forholdsvis like.

For så vidt gjelder honorar så vil det for Gabler være på ca NOK 825.000,- (ved 550 mill.) og ca NOK 475.000,- til SKF/Cultiva. I tillegg betales noe rådgivningshonorar til Gabler i tillegg.

I tilbudet til SKF/Cultiva ligger imidlertid også en kontorplass ved de nye kontorene til Cultiva, SKF og Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør som eventuelt kan tas i bruk fra sommeren 2023.

Honorar til Gabler følger utviklingen av porteføljen, mens honorar til SKF/Cultiva er uavhengig av porteføljens størrelse, men vil følge lønnsutviklingen (20 % stillingsandel).

Som det fremgår, og som det for øvrig også ble fremholdt i saken forelagt styret 6. mai 2022 er det trolig noe rimeligere å benytte SKF/Cultiva alternativet. Når man i et lengre perspektiv skal velge løsning er det imidlertid ikke kostnadene som alene bør være avgjørende for hvilket alternativ som velges. Styret bør også se hen til de øvrige momenter som ble fremhevet i saksfremlegget til styremøtet 6. mai 2022

1. Trygg forvaltning – risiko – sårbarhet

Her fremstår i utgangspunktet Gabler som det tryggeste valget. Når det er sagt er færre disposisjoner og mindre behov for oppfølgning og aktivitet ved å håndtere en aksjeportefølje som er plassert i indeksfond. Videre har SKF/Cultiva ansatt flere personer, herunder fått flere ansatte med bred erfaring og økonomisk kompetanse, slik at man fremover har mer dobbeltdekning enn tidligere på oppfølgning og kontakt med fondsforvalterne. Videre har SKF/Cultiva et eget kapitalforvaltningsråd bestående av svært erfarne rådgivere. Dette er et viktig element i sikringen av at kapitalforvaltningen er faglig godt forankret selv om selve oppfølgningen skjer in-house. Samlet sett fremstår imidlertid fortsatt Gabler som et noe alternativ.

2. Kvalitet på forvaltningen/rådgivningen

Begge aktører bruker profesjonelle fondsaktører. Gabler har i tillegg bredere kompetanse in-house, mens SKF/Cultiva har et sterkt forvaltningsråd, med et par meget erfarne og godt kvalifiserte rådgivere rundt forvaltningen, som i tillegg er helt fristilt i forhold til selve forvaltningsoppdraget. I sum anses kvaliteten på begge alternativ å være svært god.

3. Ønske om å samkjøre forvaltningen som ledd i implementering av et bredere samarbeid

Som fremhevet ved styrets behandling 6. mai 2022 er dette kanskje det mest sentrale punktet for valg av samarbeidspartner på forvaltningssiden.

Slik daglig leder vurderer dette vil valg av forvaltningsløsning også være et valg vedrørende hvor nært man vil knytte kompetansefondet opp mot de øvrige stiftelsene, først og fremst Cultiva og SKF, men til dels også Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør. Dersom man velger SKF/Cultiva alternativet, samt at DL for eksempel sitter en dag i uken i et felles kontormiljø i Kristiansand fremstår det som påregnelig at dette i vesentlig grad vil bidra til å styrke både kontakten og samarbeidet mellom kompetansefondet og de øvrige stiftelsene.

Slik situasjonen er i dag er det av stor verdi for daglig leder å ha et samarbeid med de øvrige stiftelser, ikke minst SKF. Daglig leder har blant annet konkret dialog om saker mv. med daglig leder i SKF, og det er også svært nyttig for daglig leder å ha en generell dialog med de ansatte i blant annet SKF. Dette er større organisasjoner hvor både de daglige lederne, og flere av de øvrige ansatte, har lang og bred erfaring med denne type arbeid.

Til dette kommer at SKF, Cultiva og etter hvert nå Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør, har betydelig mer midler til rådighet enn det kompetansefondet har. Det har følgelig stor verdi for kompetansefondet som sådan, og også regionen vi arbeider for, at vi har et godt samarbeid med de øvrige stiftelsene. Et eksempel i denne forbindelse er det samarbeid som er innledet rundt et levekårsråd, hvor alle fire stiftelsene deler på kostnadene ved å få veiledning fra noen av de beste kompetansemiljøene i Norge knyttet til hvilke prosjekter mv. man bør engasjere seg i for å oppnå best mulig resultat knyttet til bedring av levekårsutfordringene. Som en oppfølgning av dette er det påregnelig at det kan komme opp forslag om å gjennomføre noen større felles levekårsprosjekter knyttet til hele regionen som sådan, og hvor kompetansefondet med en beskjeden andel likevel vil kunne få betydelig med verdier tilbake til regionen.

Hvorvidt man nå ønsker å knytte kompetansefondet nærmere de øvrige stiftelser, herunder gjennom å inngå i en felles kapitalforvaltning og ukentlig «hospitering» på kontorene i Kristiansand fremstår for daglig leder å være et strategisk valg som styret bør ta.

Valutasikring

Gabler har i sitt notat også tatt opp forholdet til valutasikring. Rådet er at dette over tid kan tas ned fra dagens nivå. Daglig leder tok opp dette med behov for valutasikring med Gabler tidligere. Da valutasikring henger svært nært sammen med øvrige valg man gjør knyttet til fremtidig portefølje forslår daglig leder at man vurderer behov og omfanget av valutasikring og timing for eventuelle endringer med den aktøren som blir satt til å stå for forvaltningen videre. Skal man inn i et samarbeid med SKF/Cultiva må man trolig legge seg på samme ordning som de har i dag.

Implementering av eventuell ny kapitalforvaltningsstrategi

Ut fra de opplysninger daglig leder har fått vil begge forvaltningsmiljø forholdsvis raskt kunne starte opp en prosess rundt implementering av ny strategi med en overgang til indeksportefølje. Det er påregnelig at SKF/Cultiva vil bruke noe mer tid på deler av prosessen da de ikke sitter direkte inne og kan kontrollere dagens plasseringer, og at

realisering da må skje i et samarbeid med Gabler. Dette kan også medføre at det kan ta noe lengre tid med gjennomføring og reinvestering med denne løsningen.

For øvrig er det, uavhengig av alternativ, naturlig å ta dette gradvis, og basert på de forberedelser som er angitt i notatet fra Gabler;

- Det legges en plan for endret porteføljesammensetning, hvor følgende hensyn må tas med i vurderingen:
    - Balansert porteføljesammensetning
    - Kvalitativ og kvantitativ vurdering av fond i porteføljen
    - Kostnader
    - Likviditet i fondene i porteføljen

Gabler møter i styremøtet 9. september. Tidligere presentasjon fra SKF/Cultiva vedlegges. Videre vedlegges e-post fra SKF/Cultiva og notat fra Gabler.

Konklusjon

I samsvar med det som fremgår over legger ikke daglig leder frem noe forslag til vedtak i saken da valget av løsning her først og fremst fremstår som et strategisk valg som styret bør ta.

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/11326-8
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	06.05.2022

Kapitalforvaltning

Sekretariatets forslag til vedtak
Intet forslag til vedtak

Vedlegg

Saksopplysninger

I styremøte 25. mars 2022 ble det behandlet en sak knyttet til forvaltningen av stiftelsens kapital.

Reelt sett var det to forskjellige problemstillinger som var bakgrunn for styrets dialog.

Det første var hvorvidt man burde revurdere dagens strategi hvor hele aksjeporteføljen forvaltes aktivt og i stedet gå helt eller delvis over til indeksplasseringer som gir en lettere forvaltning og som krever mindre ressurser. Hvorvidt det også gir best avkastning totalt sett er det tilsynelatende noe uenighet om, og dette vil også avhenge av hvilke indekser man sammenligner med og hvordan kostnadsbildet, ikke minst på aktiv forvaltning, til enhver tid er.

Det andre er hvem man eventuelt skal benytte til å stå for forvaltningsarbeidet. Dette punktet er kommet opp i forbindelse med at Sørlandets kompetansefond og Cultiva har invitert til dialog rundt en felles kapitalforvaltning.

I møte 25. mars 2022 ble saken utsatt og daglig leder fikk i oppgave å hente inn ytterligere opplysninger, ikke minst knyttet til kostnader ved de ulike alternativer.

Daglig leder har vært i kontakt med Gabler for å få utarbeidet en oversikt over de ulike kostnader ved de ulike alternativer, samt innhentet en anbefaling fra Gabler. Dokumentet fra Gabler er vedlagt.

De sentrale tall fra Gabler er følgende:

Kostnader ved aktiv forvaltning via Gabler (basert på 550 mill.)

Kostnad	I %	I NOK
Totale fondskostnader etter rabatt	0,680 %	3 740 000
Honorar til Gabler	0,175 %	952 875
Årlig revisjon av kapitalforvaltningsstrategi	0,007 %	40 000
Sum	**0,862 %**	**4 732 875**

Kostnader passiv forvaltning/indeks via Gabler (baser på 550 mill.)

Kostnad	I %	I NOK
Totale fondskostnader etter rabatt	0,120 %	660 000
Honorar til Gabler	0,175 %	952 875
Årlig revisjon av kapitalforvaltningsstrategi	0,007 %	40 000
Sum	**0,302 %**	**1 652 875**

Som oversikten viser vil man ha omtrent NOK 3,1 millioner lavere omkostninger ved passiv/indeks forvaltning via Gabler enn det man har ved aktiv forvaltning.

Videre har daglig leder hentet inn ytterligere opplysninger fra SKF knyttet til dette alternativet. SKF har tidligere presentert sine tanker og tall for styret så det er ikke innhentet et nytt notat her, men daglig leder har kvalitetssikret tallgrunnlaget i dialog med SKF v/Jan Erik Tønnesen.

De sentrale tall fra SKF tilsier at man kan få følgende betingelser på porteføljen:

Aksjer – her har Cultiva/SKF 80 % i ett fond (KLP), med kostnad på 0,07 %, øvrige 20 % er fordelt på to fond med kostnad på 0,175 % i snitt. Totalt gjennomsnitt blir da 0,09 %
Obligasjoner – her er gjennomsnittskostnadene i følge Cultiva SKF 0,1 %
Eiendomsporteføljen antas å ligge på omtrent samme kostnadsnivå som via Gabler.

Når det gjelder forvaltningskostnader hos Cultiva/SKF for øvrig så må man evt. se dette også i sammenheng med at daglig leder i AAUKF eventuelt da også vil måtte benytte mer tid sammen med Cultiva, SKF og Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør i nye lokaler.

Det som er skissert av kostnader etter gjennomgang daglig leder har hatt er følgende:

Kostnader til forvaltning som sådan – skissert at de vil kunne inngå avtale på et sted mellom NOK 250.000 og 300.000,- totalt. Dette ved at man ansetter dagens forvalter i 20 % stilling i AAUKF.

Videre er det foreslått at man i tilfelle også inngår et nærmere samarbeid for øvrig, herunder ved å leie et kontor i nytt bygg hvor daglig leder i AAUKF kan sitte en dag i uken. Dette har i tilfelle en kostnadsramme på et sted mellom NOK 150.000,- og 200.000,-. Mulig det kan bli noe lavere.

Samlet, inklusive kontorplass er det i tilfelle da snakk om kostnader ved denne løsningen på et sted mellom NOK 400.000,- og 500.000,-.

Vurderinger

Etter daglig leders vurdering er det en del forhold som taler for at styret bør vurdere om man helt eller delvis skal gå over til passiv forvaltning/indeks av porteføljen. Det sentrale poeng i denne sammenheng er å vurdere hvorvidt man gjennom aktiv forvaltning oppnår en så mye høyere gevinst at det dekker merkostnadene som den aktive forvaltningen medfører. I forkant av styrets behandling i møte 25. mars 2022 fikk styret en gjennomgang fra Jan Erik Tønnesen fra Cultiva/SKF, hvor Tønnesen blant annet refererte til Investeringsrådet til fondene som også har erfaring med at aktiv forvaltning over tid vil ha problem med å oppnå høyere avkastning enn indeksnære fond. Daglig leder i Kompetansefondet var også med i dette møtet, og i referatet fra møtet heter det blant annet følgende:

> *Det er ikke overraskende for rådet at aktivt forvaltede aksjefond over tid har problemer med å slå indeksavkastningen etter kostnader.*

Slik daglig leder vurderer dette er det i seg selv ikke betydelige forskjeller i valg av forvaltningsløsning, selv om indeks fremstår over tid å være noe bedre enn aktiv forvaltning.

Spørsmålet er da om det foreligger andre hensyn som også bør trekkes inn.

Lovens krav til styret, jfr. stiftelseslovens § 18, er at man skal sikre en forsvarlig forvaltning av stiftelsens kapital, hvor man både hensyntar kravet til sikkerhet og til å oppnå en tilfredsstillende avkastning.

I denne forbindelse har plassering i indeks nære fond/en mer passiv forvaltning noen positive sider som styret kan ta med i totalvurderingen. Ved indeksnær forvaltning vil man ha lavere kostnader, og følgelig vil mer av selve overskuddet gå til utdeling, ikke til et. Videre vil en indeksforvaltning/passiv forvaltning medføre en forvaltning som utad fremstår mer passiv og følgelig i mindre grad som «spekulasjon».

Dersom styret helt eller delvis velger å gå over til indeksnær plassering/mer passiv forvaltning vil neste spørsmål være om man skal gjøre dette gjennom dagens forvalter, eller om man skal gjøre dette via et samarbeid med Cultiva/SKF, eventuelt på andre måter.

I denne vurderingen er det flere hensyn som bør vurderes nærmere, herunder:

- Kostnad
- Risiko/sårbarhet
- Kvalitet på rådgivning
- Betydning ut over rent valg av forvaltermiljø – samarbeid med andre aktører?
- Andre forhold ?

<u>Kostnad</u>

For å gi en noen lunde sammenlignbar oppstilling over kostnadsbildet har daglig leder laget en oppstilling under som viser en sammenstilling av de ulike alternativer knyttet til forvaltning. Sammenstillingen er basert på opplysningene som er innhentet og gjenngitt over/vedlagt.

Forvaltningsmiljø og plasseringsalternativ	Basiskostnad/honorar	Fondskostnader	Sum kostnader
(basert på NOK 550.000,000,-)			
Gabler - Aktiv forvaltning	992 875	3 740 000	4 732 875
Gabler - Indeksnær forvaltning	992 875	660 000	1 652 875
Cultiva/SKF Indeksnær forvaltning	450 000	660 000	1 110 000

* I beløpet på 450.000 til Cultiva/SKF ligger også leie av kontor mv. beløpet er ikke endelig
** Fondskostnadene ved indeksnær forvaltning fremstår så like ved begge alternativ at disse er satt likt i oppstillingen

Forskjellene på kostnader ved indeksforvaltning er ikke betydelige, men fremstår noe høyere ved bruk av dagens forvaltere.

<u>Risiko/sårbarhet</u>
Det fremstår som klart at et alternativ basert på Cultiva/SKF løsningen vil være noe mer personavhengig og derved noe mer sårbart enn et alternativ basert på et større forvaltningsmiljø. Det er imidlertid betryggende at man i Cultiva/SKF løsningen har et Investeringsråd i ryggen som er besatt med svært kompetente mennesker som gir klare og gjennomtenkte råd rundt forvaltningen av kapitalen. Daglig leder har som angitt deltatt i et slikt møte og fikk et veldig godt inntrykk av ordningen og de som deltar i rådet.

I relasjon til dagens forvaltningsløsning er mye av kontakten og samarbeidet basert på den meget gode kontakt og dialog daglig leder har med Jonas Osland i Gabler. For øvrig har man svært liten kontakt med Gabler miljøet ellers. Det ugjør imidlertid en trygghet at det er et bredt miljø bak dagens forvalter.

Videre vil en indeksnær forvaltning kreve mindre aktiv forvaltning og mindre oppfølgning slik at man uansett ikke vil være så sårbar ved utskiftninger på personellsiden. Dette gjelder uavhengig av miljøet man knytter seg opp til dersom man går for en indeksnær portefølje.

Kvalitet på rådgivningen
Slik daglig leder vurderer dette er oppfølgningen fra dagens forvaltermiljø svært god. Gabler er svært flinke til å følge opp og gi informasjon løpende. Kvaliteten på rådgivningen oppleves også som god og relevant. Videre er det positivt, når man har aktiv forvaltning, at vi også får delta i dialog direkte med forvalterne av fondene det er investert i.

Velger man å bytte til en indeksnær portefølje er ikke behovene de samme. I en slik setting er det daglig leders vurdering at begge de miljøer man ser på i dag vil kunne ivareta dette på en god måte.

Betydning ut over rent valg av forvaltermiljø – samarbeid med andre aktører
Slik daglig leder vurderer dette er det en selvstendig vurdering som styret må ta om man ønsker et bredest mulig samarbeid med Cultiva/SKF og Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør. Dersom det er styrets ønske at dette samarbeidet skal bli sterkere og mer omfattende enn det er i dag, vil det å gå sammen om kapitalforvaltningen (med Cultiva/SKF) være med på å styrke samarbeidet. Det anses ikke tvilsomt at dette vil føre stiftelsene nærmere hverandre, og også gjøre det mer naturlig for daglig leder å tilbringe noe mer tid i miljøet som er etablert, og som nå videreutvikles av de andre stiftelsene i Kristiansand. Daglig leder er som tidligere fremholdt selvsagt innstilt på å følge den retning styret her velger, enten man velger dagens løsning videre, eller en større grad av samarbeid.

Andre forhold

Konklusjon

Daglig leder legger opp til en diskusjon i styret i møtet og at man deretter ser om det ligger til rette for å treffe noe vedtak i dette møtet.

From: "Heimvik, Ole Magnus"
Sent: Thu, 1 Sep 2022 10:23:08 +0200
To: "Heimvik, Ole Magnus" <Ole.Magnus.Heimvik@aaukf.no>
Subject: Kapitalforvaltning

Fra: Jan Erik Tønnessen <jet@cultiva.no>
Sendt: torsdag 25. august 2022 10:31
Til: Heimvik, Ole Magnus <Ole.Magnus.Heimvik@aaukf.no>
Kopi: Kirsti Mathiesen Hjemdahl <kirsti@cultiva.no>; peter <peter@kompetansefond.no>
Emne: SV: Kapitalforvaltning

Ole Magnus,

Jeg kan bekrefte at fondskostnadene for begge stiftelser er slik som du indikerer. Når det gjelder eiendomsporteføljen vår så betaler vi et årlig honorar på 0,6% for både DnB Scandinavian Property og Storebrand Eiendomsfond Norge. Her betaler vi noe mer enn via Gabler, men hensyntatt plattformavgiften (0,25% på eiendomsfond) hos Gabler så blir dette i hvert fall ikke dyrere.

Begge styrene i Cultiva og SKF er positive til et samarbeid mellom Cultiva, SKF og AAUKF innenfor kapitalforvaltningen (og også andre områder). Dette ble diskutert i begge styrer i vinter. Ingen av styrene har gjort endelige vedtak i saken, og vi må derfor formelt fremlegge en eventuell avtaleskisse for våre styrer umiddelbart etter et eventuelt vedtak i AAUKF.

De betingelsene som vi ser for oss er:

Årslønn (20%) Jan Erik Tønnessen:	NOK 210.000 (AAUKF dekker i tillegg arbeidsgiveravgift, feriepenger og pensjon*)
Kontorleie Skippergata 24B:	NOK 170.000/år** med oppstart 1.7.23

*Dersom ønskelig så kan pensjon utelates og årslønnen heller tillegges NOK 21.000 (10% pensjonspremie) per år. Lønnsforslaget (NOK 210.000) er for øvrig beregnet som 20% av nåværende lønn i SKF.
**Kontorleien er eksklusive felleskostnader og baserer seg på 1 kontor for OMH i stiftelsesfellesskapet og 20% av kontorleie for Jan Erik Tønnessen i de samme lokalene.

Dersom styret i AAUKF vedtar ovenstående ramme, så vil deretter begge våre stiftelser forelegge saken de respektive styrer i neste styremøte (SKF 16/9 Cultiva 18/10).

Med vennlig hilsen

Jan Erik Tønnessen
Kapitalforvalter

Vestre Strandgate 27, Havnekvartalet, Kristiansand
Postboks 494, 4664 Kristiansand
Telefon: +47 9280 9970
E-post: jet@cultiva.no
E-post: jet@kompetansefond.no

GABLER

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond

Notat om innretning av kapitalforvaltningen

23. august 2022

Vår misjon er å skape resultater som gir muligheter. Dette skal vi oppnå gjennom å hjelpe våre kunder til å se, forstå og sikre sin fremtid innen investering, pensjon og forsikring.

INNHOLD

1. Innledning 3

2. Historiske resultater 3
   2.1 Årets og fjorårets resultater 3
   2.2 Resultater over tid 4

3. Kapitalforvaltningsstrategi og strategisk aktivaallokering 6

4. Aktiv eller passiv forvaltning 7

5. Valutasikring 8

6. Oppsummering 11

1. Innledning

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefonds (AAUKF) avkastningsresultater har vært svake i 2022, og var relativt sett svake også i 2021. Dette etterfølger en tiårsperiode hvor resultatene fra forvaltningen i det store og hele var gode, både absolutt og relativt sett.

I dette notatet har vi kommentert både de nyere avkastningsresultatene og de lengre avkastningsresultatene, og søkt å kaste lys over de. Det viktigste er imidlertid ikke hvordan de historiske resultatene har vært, men hvordan AAUKF på best mulig måte kan innrette sin kapitalforvaltning fremover for å nå sine mål og bidra til formålsrealisering.

Vi har derfor i dette notatet belyst forhold knyttet til innretningen av kapitalforvaltningen, hvoe temaene strategisk aktivaallokering, aktiv kontra passiv forvaltning og valutasikring av aksjeporteføljen er særskilt vektlagt.

2. Historiske resultater

Når de historiske resultatene skal kommenteres er det et viktig bakteppe at risikotagningen i AAUKF historisk har vært tett knyttet opp bufferkapitalen. Fra og med 2009 har bufferkapitalen gradvis vokst, noe som har gitt rom for stadig høyere risikotagning og aksjeandel for å øke det langsiktige avkastningspotensialet, uten å true grunnkapitalen.

I forbindelse med strategirevisjonen høsten 2020 ble knytningen mot bufferkapitalen redusert, og hensynet til å muliggjøre en langsiktig avkastning på linje med Statens Pensjonsfond Utland (SPU) gjennom en høy og stabil aksjeandel ble tyngre vektlagt. Det resulterte i at strategisk aksjeandel ble økt fra 45 % til 60 %, og økningen i aksjeandel ble implementert gradvis gjennom 2021. Den økte aksjeandelen innebærer at AAUKFs avkastning og porteføljestørrelse vil svinge i større grad enn tidligere. Motstykket til dette er at den langsiktige forventede avkastningen er høyere enn hva den var tidligere.

2.1 Årets og fjorårets resultater

AAUKF har hatt en svak avkastning på kapitalen i år, både absolutt og relativt sett. Per utgangen av juli er avkastningen -11,5 % mot en indeksavkastning på -6,4 %. I 2021 var resultatene gode absolutt sett, med en avkastning på 10,6 %, men var også da bak indeksavkastningen på 12,3 %.

De svake resultatene i år kan i hovedsak forklares med følgende forhold:

- Aksjemarkedet har falt samtidig som renter har steget og gitt negativ obligasjonsavkastning. Dette er uvanlig i historisk sammenheng
- Resultatene fra aksjeforvaltningen har vært vesentlig svakere enn indeksavkastningen
- Lang durasjon på rentesiden gjennom overvekt globale obligasjoner med lengre durasjon har påvirket obligasjonsavkastningen negativt

Når det gjelder negativ avkastning på obligasjonsinvesteringene er det viktig å huske på at AAUKFs obligasjonsinvesteringer i all er hovedsak innenfor investment grade, hvor kredittkvaliteten i underliggende investeringer er god. Svak avkastning i år er drevet av høyere renter og økte kredittspreader, ikke realiserte tap i porteføljen. Som en konsekvens av renteoppgangen har den effektive renten (yielden) i renteporteføljen kommet betydelig opp, og er over 3 prosent både i den norske og globale porteføljen.

Svak relativ avkastning fra aksjeporteføljen er åpenbart problematisk, og forsterker effekten av et fallende aksjemarked. De svake resultatene fra aksjeforvaltningen står i kontrast til hva de var i perioden 2011 – 2020, og med aktiv forvaltning må man påregne at det til tider er negative avvik fra markedsavkastningen (indeks). Avvikene i år og i fjor er ikke ubetydelige og tas på høyeste alvor. Det er en sammensatt forklaring på hvorfor avkastningen i aksjeporteføljen har vært såpass svak siden inngangen til 2021. En fellesnevner hos mange av aksjeforvalterne i porteføljen er at de har hatt lav eller ingen eksponering mot olje- og energisektoren, som i særdeleshet er den sektoren som har gitt høyest avkastning i år. Det er også sammensatt hvorfor mange forvaltere har lav energieksponering, men en gjenganger er at mange av forvaltningsmiljøene ikke liker selskaper hvor inntjening er særs utsatt for eksogene faktorer.

2.2 Resultater over tid

Det er viktig å huske på at de siste års avkastning står i kontrast til de resultatene AAUKF har oppnådd historisk. Når vi ser på resultatene fra tiåret forut for 2021, så var resultatene i hovedsak gode. Det var i en periode hvor kapitalforvaltningen var innrettet på samme måte som i dag, men med en lavere aksjeandel.

Figuren nedenfor viser AAUKFs totalavkastning år for år, fra og med 2011. I tillegg er den akkumulerte meravkastningen mot indeks grafet inn.

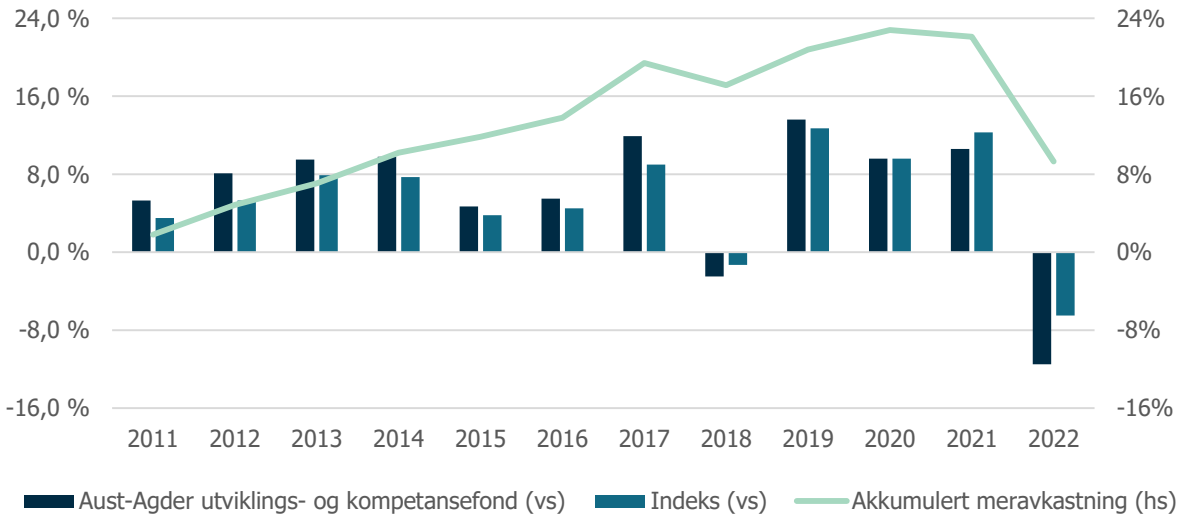

Figuren viser at AAUKFs avkastning har vært svakere enn indeksavkastning i 3 år i denne perioden, 2018, 2021 og 2022. Det er også verdt å legge merke til at det bare har vært negativ avkastning et år i denne perioden forut for 2022. Det var i 2018 hvor porteføljen var ned 2,5 %. Til tross for svake resultater mot indeks i 2021 og 2022, så har den akkumulerte meravkastningen mot indeks i perioden vært over 9 prosentpoeng. AAUKFs totale avkastning i perioden har vært 101 % etter kostnader, mot en indeksavkastning på 91,7 %.

Dersom vi ser utelukkende på aksjeporteføljen, som har vært den klart mest utfordrende delen av porteføljen nylig, så er bildet mye det samme. Avkastningen var god i perioden 2011 – 2020, mens de siste årene har vært svake

I figuren nedenfor vises årlig avkastning for AAUKFs globale aksjer mot indeks for perioden fra 2011 til 2020.

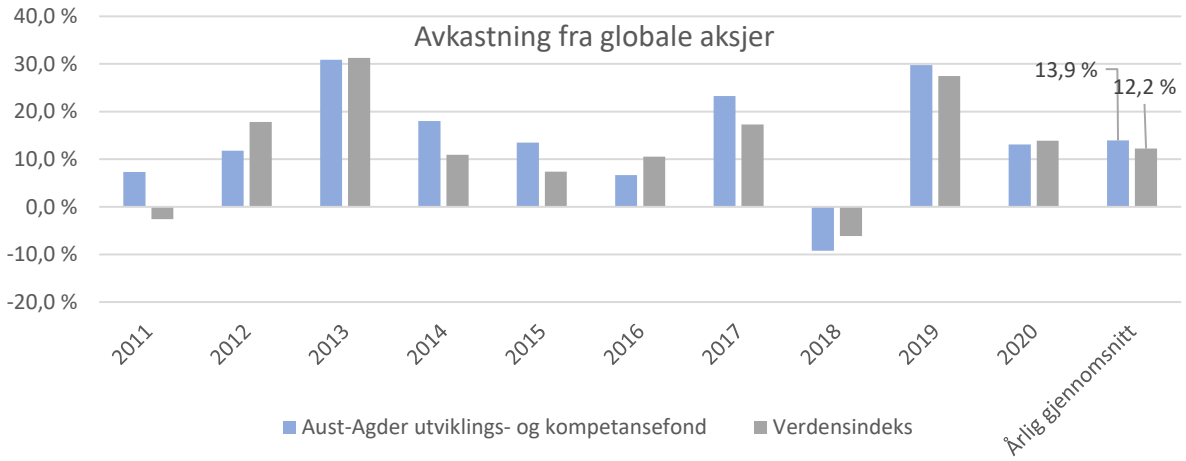

I løpet av denne perioden var det også enkeltår hvor avkastningen var svakere enn indeks, men den gjennomsnittlige årlige meravkastningen i den globale aksjeporteføljen i løpet av hele tiårsperioden var 1,7 prosentpoeng etter forvaltningskostnader. Det er viktig å påpeke at i sammenligningen ovenfor er valutasikringsgraden lik i portefølje og indeks. Lavere valutasikringsgrad ville gitt høyere avkastning gjennom denne perioden på grunn av kronesvekkelse. Med andre ord ville et usikret globalt indeksfond levert enda bedre avkastning i denne perioden. Det er ikke fordi det er et indeksfond, men fordi det ikke hadde vært valutasikret.

Som vi vet har de relative resultatene i 2021 og 2022 fra aksjeporteføljen vært svake. Til tross for de svake resultatene i de to årene har årlig avkastning fra den globale aksjeporteføljen tilbake til 2011 vært 11,3 % etter kostnader, mot en markedsavkastning (indeksavkastning) på 11,1 %. Ser man perioden fra 2011 og frem til i dag, har AAUKF med andre ord hatt bedre avkastning i sin globale aksjeportefølje, enn hva man ville oppnådd i indeksfond med tilsvarende valutasikringsgrad.

3. Kapitalforvaltningsstrategi og strategisk aktivaallokering

Det som har mest å si for avkastning og risiko i AAUKFs portefølje er strategisk aktivaallokering. I dag har AAUKF en strategi som sier at 60 % av kapitalen skal plasseres i aksjer, 25 % i renter og 15 % i eiendom. Av alle valg AAUKF tar rundt sin kapitalforvaltning så er det denne fordelingen mellom aktivaklasser som vil ha størst betydning for hvilken avkastning man oppnår, og hvilke svingninger i avkastningen man vil måtte forvente å leve med. Det er derfor naturlig å berøre dette temaet i et notat om innretningen av AAUKFs kapitalforvaltning.

Aksjer er den sentrale aktivaklassen med høyest risiko og høyest forventet avkastning. Over tid har aksjemarkedet gitt en årlig risikopremie mot rentemarkedet på 3-4 prosentpoeng[1]. I perioder vil man imidlertid oppleve at aksjemarkedet faller betydelig, og når aksjeandelen er 60 % vil også AAUKFs verdier svinge mer enn hva de gjorde tidligere.

Valg av aksjeandel er helt sentralt i valg av strategisk aktivaallokering, siden det har såpass stor betydning for forventet avkastning og risiko. Nøkkelspørsmål med tanke på hvor stor aksjeandelen skal være er:

- Hvor lang er tidshorisonten?
- Hva tåler man av verdisvingninger?
- Hvilke forpliktelser har man?
- Vil det kunne melde seg likviditetsbehov på ugunstige tidspunkt?

Disse spørsmålene ble grundig belyst i revisjonen av kapitalforvaltningsstrategien høsten 2020. Vurderingene den gang var at ved å øke aksjeandelen til 60 % ville man ta et steg i retning av å ha en aktivaallokering som ligger nærmere SPU og andre fond og stiftelser med evighetens perspektiv. En høy og stabil aksjeandel vil over tid forventes å føre til en høyere avkastning, noe som vil bidra til både å ivareta formålsrealisering og opprettholdelse av realverdien av grunnkapitalen over tid.

[1] Credit Suisse Global Investment Returns Yearbook 2022

Prisen å betale for den økte aksjeandelen er at avkastningen og porteføljestørrelsen vil svinge mer. År med negativ avkastning vil inntreffe oftere. Vi mener det er for tidlig å gå bort fra de vurderingene som ble gjort i 2020, og vi mener at AAUKF bør holde fast ved den langsiktige tilnærmingen som ble valgt tilbake i 2020, til tross for et svakt og urolig marked i år.

4. Aktiv eller passiv forvaltning

Innen kapitalforvaltning er det heftet usikkerhet rundt enhver investeringsbeslutning, og det finnes få fasitsvar. Det gjelder også verdien av aktiv forvaltning. På forhånd kan man aldri vite om et aktivt forvaltet fond vil gi bedre avkastning enn et indeksfond. I fagmiljøer og innen akademia strides det om verdien av aktiv forvaltning.

Gabler hevder ikke at aktivt forvaltede fond på generelt grunnlag er bedre enn passive fond. Det finnes på ingen måte garanti for at et konkret aktivt forvaltet fond vil slå indeksen etter kostnader i fremtiden. Vi mener imidlertid at det er mulig å identifisere gode kapitalforvaltere som med god sannsynlighet vil evne å slå markedet over tid. Et godt eksempel på det er SPU. SPU har egne ansatte som jobber systematisk med å finne de forvalterne som de i forventning mener vil tilføre verdi etter kostnader. I 2020 publiserte NBIM, som er forvalter av SPU, en rapport som viste at deres eksterne forvaltere i snitt hadde slått referanseindeksen med 1,6 prosentpoeng per år over de siste 20 årene[2]. Det har vært positiv relativ avkastning over fire separate femårsperioder, og i alle geografiske områder.

Fra Gablers side er det viktig å presisere at indeksfond på ingen måte er en dårlig måte å investere i aksjer på. Indeksfond gir en kostnadseffektiv eksponering mot aksjemarkedet, og indeksfond er veldiversifiserte. Over tid er det aksjeeksponering i seg selv, ikke valg av forvaltere, som har mest å si for den avkastningen man oppnår og den risikoen man må leve med. Indeksfond er slik sett en kostnadseffektiv måte å hente den langsiktige risikopremien som ligger i aksjemarkedet.

Sammenlignet med aktivt forvaltede fond er indeksfond åpenbart billigere, men det er ikke slik at risikoen (målt ved svingninger) nødvendigvis er lavere. Det er også viktig å huske på at indeksfond implisitt følger en investeringsstrategi, på samme måte som aktivt forvaltede fond gjør. Investerer man i et indeksfond blir aksjeplukkingen gjort utelukkende basert på et kriterium, nemlig selskapets størrelse. Intuitivt høres ikke dette ut som den beste måten å plukke aksjer på. Eventuelle bobler som bygger seg opp i markedet, f.eks. IT-boblen rundt tusenårsskiftet vil kunne føre til risikokonsentrasjon i et indeksfond kontra det man vil kunne finne i et aktivt forvaltet fond. Motargumentet mot dette er at majoriteten av aktivt forvaltede fond likevel ikke evner å slå indeksen. Man må også huske på at indeksfond i de fleste tilfeller også vil levere noe lavere avkastning enn indeks på grunn av kostnader og manglende evne til å faktisk replikere indeksen. En grundig analyse og vurdering av indeksfond er således også viktig.

[2] https://www.nbim.no/contentassets/62a6c07fb01641e3a6ab7fe27f23de69/20-years-with-external_managers_web.pdf

Det finnes argumenter både for og mot indeksfond. Det er viktig at diskusjonen gjøres på rette premisser. Kort oppsummert kan man si at kostnadene definitivt er lavere i indeksfond, men at både avkastnings- og risikoeffekten er usikker.

Erfaringene fra de siste årene har minnet oss på et viktig poeng. Negative avvik fra indeks er mer smertefulle enn gleden av positive avvik fra indeks. Det er i seg selv et argument for å ha en viss andel indeks i porteføljen. Dette argumentet henger tett sammen med tracking error, som er et mål på relative avvik fra indeks, men som ikke sier noe om retningen på avvikene. Når aksjeandelen til AAUKF nå er høyere enn den tidligere har vært, vil avvik fra indeksavkastning i aksjeporteføljen (positive og negative) gi større utslag i den relative totalavkastningen. Tracking erroren til AAUKF har økt i forbindelse med markedsuroen i 2020 og høyere aksjeandel. Høyere aksjeandel er således også et argument for å ha en viss allokering til indeksfond i porteføljen.

Rent konkret mener vi at det vil være fordelaktig for AAUKF å ha en vesentlig eksponering mot indeksfond på aksjesiden for å redusere den aktive risikoen i porteføljen og redusere avkastningsavvikene mot indeks. Det vil også innebære at forvaltningskostnadene reduseres.

I vurderingen av hvor stor indeksandelen bør være i aksjeporteføljen er det flere forhold som bør vurderes, og som avhenger av AAUKFs egne preferanser:

- Hvilke målsetninger har man for totalt kostnadsnivå? Aksjer er den enkleste aktivaklassen å kutte kostnader i.
- Hvilken tracking error (avvik mot indeks) kan man leve med?

En rettesnor kan være å dele porteføljen i to, med 50 % indeksfond og 50 % aktivt forvaltede fond, som velges ut og følges opp basert på grundig og profesjonell forvalterutvelgelse. Vi mener det vil være naturlig å legge en plan for vridning av porteføljen i retning av mer indeksfond, hvor følgende hensyn må tas med i vurderingen:

- Balansert porteføljesammensetning
- Kvalitativ og kvantitativ vurdering av fond i porteføljen
- Kostnader
- Likviditet i fondene i porteføljen

Vi mener at det ikke nødvendigvis er fornuftig å kaste ut forvaltere rett etter en periode hvor de har underprestert. En ryddig plan for vridning av porteføljen i ønsket retning vil i større grad tjene AAUKFs interesser.

5. Valutasikring

Frem til 2016 var AAUKFs globale aksjeportefølje fullt ut valutasikret. Fra og med 2016 ble valutasikringsgraden i aksjeporteføljen endret til om lag 50 % på anbefaling fra Gabler. Praksisen med 50 % valutasikring av globale aksjer ble forankret i kapitalforvaltningsstrategien ved strategirevisjonen høsten 2020. Tanken med å ha delvis valutasikring har vært begrunnet i at det har vært en beskyttelse mot store valutakursbevegelser i ene eller andre retningen.

En kraftig kronesvekkelse eller kraftig kronestyrkelse vil slik sett ikke få fullt gjennomslag i avkastningsresultatene. Den siste tiårsperioden har i stor grad vært preget av en gradvis kronesvekkelse. Ved å se i bakspeilet burde man utvilsomt ha ligget åpen valuta i hele perioden.

Spørsmålet om man skal valutasikre utenlandske investeringer eller ikke, og hvor mye man eventuelt skal sikre, må ses i sammenheng med rollen underliggende investeringer skal ha i porteføljen. For eksempel er vi av den oppfatning at utenlandske obligasjonsinvesteringer og eventuelt andre utenlandske investeringer med lav risiko alltid skal valutasikres. Hensikten med obligasjonsinvesteringer er å oppnå en jevn og stabil avkastning, samt at obligasjonsinvesteringer har gunstige korrelasjonsegenskaper mot investeringer med høyere risiko, som aksjeinvesteringer. Svingninger i valutakurser er større enn svingningene i obligasjonsverdier, slik at dersom utenlandske obligasjonsinvesteringer ikke valutasikres vil obligasjoners porteføljeegenskaper knyttet til jevn og stabil avkastning forvitre.

Med aksjeinvesteringer er det annerledes. Aksjer skal sørge for en langsiktig god avkastning gjennom risikopremien som ligger i å ta egenkapitalrisiko. For å kunne høste denne risikopremien over tid er investor nødt til å akseptere kortsiktige verdisvingninger. Ved utenlandske aksjeinvesteringer er verdisvingningene i underliggende aksjer typisk større enn svingningene i valutakursene, slik at valutakurssvingningene ikke nødvendigvis øker verdisvingningen i investeringen, og som vi vil se er det som oftest slik at valutakurssvingningene demper verdisvingningene i investeringen.

Empirien viser at risikoen i utenlandske aksjer målt ved standardavvik (svingningsrisiko) typisk er lavere når de utenlandske aksjene ikke sikres kontra når de valutasikres. I tabellen nedenfor har vi brukt en usikret verdensindeks (MSCI World målt i NOK) og en valutasikret verdensindeks (MSCI World hedged to NOK) i perioden siden 2005 og frem til og med utgangen av juni 2022 for å sammenligne standardavviket i de to avkastningsseriene over ulike perioder.

	Valutasikret	Usikret
Siden 2005	14,1 %	11,8 %
Siste 10 år	12,8 %	10,9 %
Siste 5 år	15,7 %	11,7 %
Siste 3 år	17,6 %	11,5 %
Siste 12 måneder	15,5 %	11,6 %

Tabellen viser utelukkende til svingninger i ulike perioder. Det som gjerne et vel så interessante datapunkt er å sammenligne avkastningen i de to indeksene i perioder når aksjemarkedet har falt betydelig. I 2008 falt den usikrede verdensindeksen med 24,2 %, mens den valutasikrede verdensindeksen falt med 38,7 %. I mars 2020 opplevde vi et kraftig fall i aksjemarkedene. I løpet av februar og mars falt den usikrede verdensindeksen med 10,2 %, mens den valutasikrede verdensindeksen falt med 21,4 %. Den risikodempende effekten av å ligge åpen valuta var stor.

Et annet argument som underbygger fordelen ved å ligge åpen valuta, er nedsidebeskyttelsen ved en svak utvikling i norsk økonomi som typisk vil føre til et kronefall. Dette så vi eksempel på høsten 2014 og utover i 2015. Dette var en svak periode for norsk økonomi med tilhørende kronefall, noe investorer som lå åpen valuta i utenlandske investeringer tjente på. Hvis det igjen inntreffer en særegen negativ utvikling i norsk økonomi som medfører et kronefall vil man ved usikrede investeringer i utenlandske aksjer sikre en isolert gevinst på de utenlandske aksjeinvesteringene.

Forklaringen på at svingningene i de fleste tilfellene er lavere i usikrede utenlandske aksjer enn i valutasikrede utenlandske aksjer er at den norske kronen har svekket seg når markedsuroen har vært som verst. Når det er sagt er det ingen garanti for at denne sammenhengen alltid vil gjelde, og det kan selvsagt skje at kronen styrker seg ved internasjonale aksjemarkedsfall, noe som dermed vil forsterke verdifallet for en usikret investor.

Det finnes også argumenter for å valutasikre aksjeinvesteringene. Avkastningen i globale aksjer blir (tilnærmet) lik den underliggende aksjeavkastningen, samtidig som man eliminerer risiko for styrking av kronen samtidig som aksjemarkedet faller, noe som vil forsterke effekten av aksjemarkedsfallet. Det så vi på starten av 2000-tallet.

For tiden er den norske kronen på et lavt nivå målt mot andre sentrale valutaer dersom vi ser det opp mot historiske snitt. Om kronen vil styrke seg og bevege seg nærmere de nivåene vi har sett tidligere er umulig å si, men det kan selvsagt skje. Det er også et argument for at deler av den utenlandske aksjeporteføljen fortsatt bør valutasikres.

Vår overordnede vurdering er at ideelt sett burde valutasikringsgraden til AAUKF vært lavere. Det er ikke et argument som bygger på at det historisk har gitt bedre avkastning å ligge åpen valuta, men et argument som bygger på at det normalt sett er risikoreduserende å ligge åpen valuta. En styrking av kronen over tid vil imidlertid innebære svakere avkastning ved å ligge åpen valuta sammenlignet med å være valutasikret.

Valutasikringsgraden for globale aksjer bør ideelt sett ned over tid, men vi stiller spørsmålstegn ved om det er fornuftig å gjøre det nå, all den tid kronen er såpass svak i et historisk perspektiv. Etter vår vurdering bør en endring av valutasikringsgrad skje over tid, og være både tids- og regelbestemt. Med det mener vi at endret valutasikringsgrad bør skje over tid for å redusere timingrisiko knyttet til bytte fra valutasikrede til usikrede investeringer. I tillegg bør en slik plan med fordel kombineres med ulike triggerpunkter for forsering eller avventing av en tidsbestemt plan.

6. Oppsummering

I dette notatet har vi belyst Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefonds avkastningsresultater i et kort og lengre tidsperspektiv. I lys av at avkastningsresultatene i år og i fjor har vært svake, har vi gjort rede for noen tanker om innretningen av kapitalforvaltningen i Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond. Strategisk aktivaallokering, aktiv og passiv forvaltning, og valutasikring har blitt særskilt vektlagt.

Våre vurderinger kan oppsummeres som følger:

- Avkastningen i 2022 har vært svak som følge av fallende aksjemarkeder, stigende renter og svak relativ avkastning fra aksjeforvaltningen.

- 2021 var et godt år absolutt sett, men var på lik linje med 2022 svakt sammenlignet med indeks.

- De langsiktige resultatene til AAUKF har vært gode både absolutt og relativt sett. Den totale avkastningen i perioden fra 2011 og frem til i dag har vært 101 % etter kostnader, mot en indeksavkastning på 91,7 %.

- Aksjeandelen og risikotagningen i forvaltningen har økt over tid. Dagens aksjeandel på 60 % innebærer at både avkastning og porteføljestørrelse vil svinge mer enn det har gjort historisk.

- Høyere aksjeandel innebærer også høyere langsiktig forventet avkastning, noe som underbygger både bedre grunnlag for formålsrealisering og bevaring av kapitalens realverdi over tid. Vi anbefaler å holde fast ved vurderingene rundt dette som ble gjort i 2020.

- Negative avkastningsavvik fra indeks smerter mer enn positive avvik gleder, og er i seg selv et argument for at deler av aksjeporteføljen bør plasseres i indeksfond. Samtidig har høyere aksjeandel ført til at totalporteføljens tracking error (avvik fra indeks) har økt.

- På bakgrunn av kulepunktet over mener vi det vil være fordelaktig for AAUKF å ha en vesentlig eksponering mot indeksfond på aksjesiden for å redusere den aktive risikoen i porteføljen og redusere avkastningsavvikene mot indeks. Det vil også innebære at forvaltningskostnadene reduseres.

- Porteføljen kan for eksempel deles i to, med 50 % indeksfond og 50 % aktivt forvaltede fond, som velges ut og følges opp basert på grundig og profesjonell forvalterutvelgelse.

- Ved vridning av porteføljen i retning av mer indeksfond, bør det legges en plan for endret porteføljesammensetning, hvor følgende hensyn må tas med i vurderingen:
    - Balansert porteføljesammensetning
    - Kvalitativ og kvantitativ vurdering av fond i porteføljen
    - Kostnader

    - Likviditet i fondene i porteføljen

- Åpen valuta på aksjesiden har historisk hatt gode nedsidebeskyttende egenskaper siden fall i aksjemarkedet ofte har sammenfalt med fallende kronekurs.

- Vi er derfor av den oppfatning at valutasikringsgraden for globale aksjer bør ideelt sett ned over tid, men vi stiller spørsmålstegn ved om det er fornuftig å gjøre det nå, all den tid kronen er såpass svak i et historisk perspektiv.

- Etter vår vurdering bør en endring av valutasikringsgrad skje over tid, og være både tids- og regelbestemt. Endret valutasikringsgrad bør skje over tid for å redusere timingrisiko knyttet til bytte fra valutasikrede til usikrede investeringer.

Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond er og har vært en viktig kunde for Gabler. Vi ønsker sterkt å bevare den gode kunderelasjon til Aust-Agder Utviklings- og Kompetansefond, og mener at et fortsatt samarbeid er i begge parters interesse. For å anerkjenne den gode kunderelasjonen og bidra til en mer kostnadseffektiv forvaltning, ønsker vi å tilby en kostnadsreduksjon fra 0,175 % per år til 0,15 %. Det innebærer en kostnadsreduksjon på nærmere 15 %. I tillegg vil vi fremheve at i en eventuell vridning mot mer bruk av indeksfond i porteføljen, kan Gabler tilby priser på indeksfond som svært få miljøer kan matche, på grunn av den store innkjøpskraften vår totale kundemasse representerer. Forvaltningshonorar i våre anbefalte indeksfond på aksjesiden er 0,05 % per år.

Kapitalforvaltningsfelleskapet SKF og Cultiva

Av

Jan Erik Tønnessen

Kapitalforvalter
Cultiva og Sørlandets Kompetansefond

25. Mars 2022

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

To forsider med 1 dags mellomrom (!)

30. september 2008

1. oktober 2008

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

«Time in the market vs timing the market»

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

De tre viktigste hensyn i kapitalforvaltningen

1. **Understøtte legitimiteten til stiftelsen**
   Kapitalforvaltningen og kapitalforvaltningsstrategien må understøtte stiftelsens legitimitet. Verdien av stiftelsen og stiftelsens aktivitet er langt større enn noen risikabel gevinst det er mulig for stiftelsen å oppnå i finansielle markeder. Videre må kapitalforvaltningsstrategien og tilhørende risiko være så godt forankret i styret at det ikke kan komme et plutselig ønske om dramatisk omlegging av strategien som følge av ytre forhold.

2. **Høyere forventet avkastning skyldes reell risikotaking**
   Utgangspunktet for kapitalforvaltningsstrategien må være at ingen vil gi oss en gratis lunsj i internasjonale finansielle markeder. Om vi ønsker høyere forventet avkastning enn tilnærmet risikofri statsobligasjonsrente, så må vi ta risiko. Finansiell risiko er ikke blott "svingninger", men reell risiko for verditap på kort og lang sikt

3. **Holde kostnadene nede**
   Forventet bruttoavkastning er høyst usikker. Forvaltningskostnader er sikre. Om vi for eksempel betaler 0,50% mer enn vi trenger i forvaltningshonorar, betyr det at vi fondet er 5% mindre verdt enn det ellers ville vært om ti år; styret vil ha 5% mindre å dele ut.

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Understøtte legitimiteten til stiftelsen

- Verdien av stiftelsen er større enn potensiell meravkastning ved noen investeringsstrategi eller -valg (ref. "Terra-kommunene")
- Kapitalforvaltningen og strategien må støtte opp under legitimiteten til stiftelsen
- Dette gjelder også om børsene skulle falle kraftig. Viktig å ha i mente at vi har opplevd en historisk lang oppgangsperiode hvor alt har gått vår vei: aksjer, renter og valutakurs
- Ingen kapitalforvaltningsstrategi er perfekt, så den må alltid kritisk vurderes og diskuteres. Men det vil ganske sikkert ikke være hensiktsmessig om den plutselig må legges om på grunn av ytre omstendigheter som kritisk mediaomtale eller verdifall.

⇒ Én mulighet: tett opp mot forvaltningsstrategien for "Oljefondet"

1. Det er en fornuftig og faglig forankret kapitalforvaltningsstrategi
2. Det er anerkjent som en fornuftig kapitalforvaltningsstrategi
3. Tap vil komme på samme tid som for "Oljefondet"

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Viktigste avvik fra Oljefondet

1. Aksjeandel ("Oljefondet" 70%)
2. Andel av aksjene i Norge ("Oljefondet" 0%)
3. Andel av (stats-)obligasjonene i Norge ("Oljefondet" 0%)
4. Valutasikring ("Oljefondet" 0%)

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Holde forvaltningskostnadene nede

- Forvaltningskostnader alltid viktige
  - Eksempel: 10 år med 0,50% / 50 basispunkter høyere forvaltningsgebyr enn nødvendig
    - Fondet vil være $\sim$ 5% mindre enn det ellers ville vært
    - Styret vil ha $\sim$ 5% mindre til utdeling
- Forvaltningskostnader kan føles særlig viktige nå
  - Lavere forventet avkastning fremover som følge av
    - Historisk sett høy verdsettelse av aksjemarkedet
    - Lavt rentenivå
  - *Enda* vanskeligere (og mindre sannsynlig) å skape meravkastning som dekker kostnader
- Data: "aktive" strategier skaper ikke meravkastning *før* kostnader
- "Oljefondet": $\sim 0,04\%$ forvaltningskost.

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Hvilke valg er de viktigste styret tar?

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

SKF erfaring med aktive globale aksjefond

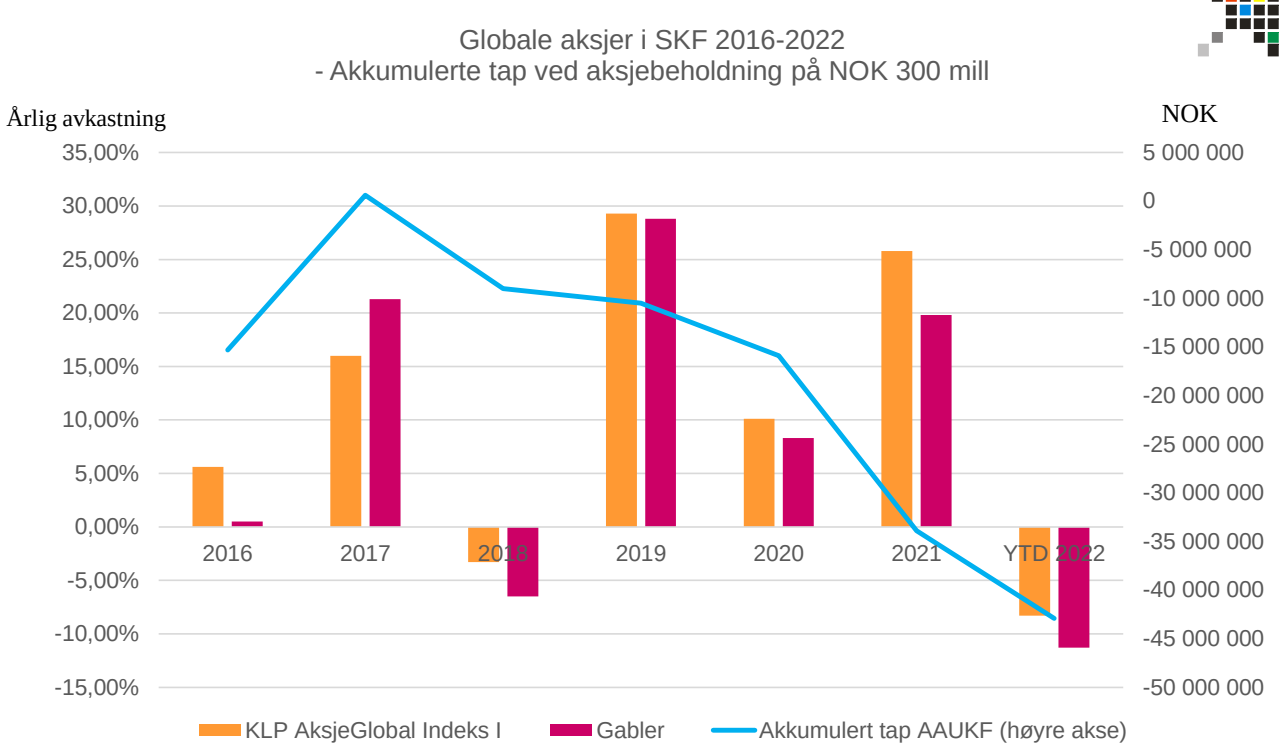

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Indeksnære eller aktivt forvaltede fond?

- Argumentet for indeksnære fond er basert på enkel aritmetikk
  - Heller ikke noen forutsetning om "effisiens" eller "perfekte" markeder
  - Simpelthen at indeks er gjennomsnittet så indeksnær forvaltning gir avkastningen til gjennomsnittet av de aktive investorene så blir avkastning før kostnader omtrent den samme
  - Fordi kostnadene er lavere ved indeksnær forvaltning så blir forventet avkastning etter kostnader høyere
  - Massiv støtte i data
- "Oljefondet" er et *de facto* indeksfond
  - Referanseindeksen forklarer mer enn 99% av fondets avkastning
  - Langt forut for sin tid da det ble opprettet som et *de facto* indeksfond
- Indeksnær forvaltning bidrar til fokus på de viktigste beslutningene
  - Bruke ressurser på spørsmålene som avgjør risiko og avkastning: hvor mye aksjemarkedsrisiko tåler vi, bør vi også ta obligasjonsmarkeds-risiko, bør vi fjerne valutarisiko, mm.

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Fokusområder utover ren rådgiverbruk

- Egenutviklet konjunkturjustert stresstest
  - Aksje- og eiendomsmarkedets faktiske plassering på kurven
  - Motsyklikalitet mellom aksjer og renter
- Egenutviklet handlingsregel for årlige utdelinger
  - Benytter anbefalingen fra NOU 2016:20 om forventet realavkastning
  - Handlingsregel for Cultiva (60% aksjer) er årlige utdelinger på 2,5% (SKF høyere pga aksjeandel 70%)
  - Årlige utdelinger uavhengig av finansmarkedene (gitt tilfredsstillende buffer)
- Skatt
  - Gabler så ikke risikoen for skattlegging av SKF sine eiendomsinvesteringer
  - Cultiva mente motsatt og var i 2019 initiativtaker til opprettelse av Feederselskaper
  - Cultiva hadde ingen KS/IS investeringer i 2021.
- Kommunikasjon
  - Kronikker
  - Foredrag Stiftelseskonferansen, Stiftelsesforeningen etc
  - Bistår jevnlig (uten honorar) andre regionale stiftelser og institusjoner (Kilden, Gimle Gård etc)

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Eksempel Kommunikasjon

Fædrelandsvennen
Torsdag 16. april 2020

31

MENING

KRONIKK

Sørlandets «Oljefond»

Norge, og verden, var uforberedt på korona-epidemien. I Cultiva og Kompetansefondet har vi tatt høyde for slike kriser.

Både Cultiva og Sørlandets Kompetansefond hadde rekordresultater i 2019, og ble omtalt i Fædrelandsvennen i vinter. Cultiva hadde en avkastning på ca 310 millioner kroner, mens tilsvarende tall for Sørlandets Kompetansefond var ca 170 millioner kroner. Det gikk dog ikke mange ukene før vi fikk en ny henvendelse fra avisen, og nidtvein i mars kunne Fædrelandsvennen melde at hele gevinsten for 2019 var spist opp i årets første 75 dager. Årsaken til fallet var selvsagt usikkerheten rundt korona-viruset.

I siste halvdel av mars har resultatene for begge stiftelsene forbedret seg med totalt 150 millioner kroner – det viser hvor store svingningene er og hvor vanskelig det er å spå om fremtiden.

Det er naturlig at det dermed settes spørsmålstegn ved stiftelsenes kapitalforvaltning. Hvorfor sikret vi ikke gevinsten i slutten av 2019 og heller flytter pengene over i banken for å vente på nedturen? Svaret er at vi ikke er synske, og vi er ikke bedre enn andre til å få syv rette i Lotto. Men vi har lært at over tid så lønner det seg å være investert i aksjer dersom man har rygg til å tåle nedturene.

En av Norges fremste kapitalforvaltningsrådgivere, Gabler, skrev følgende da markedene traff den foreløpige bunnen 1 midten av mars:

«Det vil alltid være slik at større fall i aksjemarkedet ledsages av biodige oppslag i media. Menneskers intuisjon har blitt til gjennom millioner år år og den velger i slike perioder å «ikke overleve» i den nære fremtid. Dette illustreres godt i Daniel Kahnemans «Thinking fast and slow». Hvor han beskriver to typer systemer menneske-hjernen bruker for å vurdere fremtidsrisiko. System 1 er det som gjennom de senere 3 millioner årene har gitt mennesket evne til raskt å vurdere om det burde flykte eller kjempe når det står overfor en umiddelbar fare. System 2 bruker menneskets for å analysere usannsynlige fremtidige utfall under usikkerhet. System 2 kobles ikke på ketthim når investorer skal vurdere langsiktige, forventede utfall for porteføljen etter at aksje-delen er ned 20 prosent og det svinger 5 eller 10 prosent fra dag til dag. System 1 slår inn og roper «flykt».

Det er veldokumentert at smerten ved å tape er fire ganger verre enn gleden ved å tjene, og psykologen Kahneman uttaler ialeonisk at menneskehjernen ikke er særlig godt rustet til å foreta rasjonelle beslutninger etter større tap i aksjemarkedet. Vår anbefaling er å kjøpe aksjer nå – både for egne og andres penger».

For å iverksette system 2 har vårt eget Oljefond laget en handelsstrategi som håndterer problemstillingene over. Dette kalles rebalansering og går ut på å kjøpe aksjer når markedene har falt under et visst nivå og motsatt dersom markedene har steget over et visst nivå.

Under finanskrisen i 2008 og 2009 gjennomførte Oljefondet flere rebalanseringer, det vil si kjøp av aksjer på lave nivåer. Dette foregikk ikke uten protester fra politikere, men ettersom rebalanseringen var regulert i Lovs form på forhånd, ble ikke protestene tatt til følge. Slikspolitikerne var nok i stor grad preget av system 1 – man har rett og slett ikke lyst til å tape penger – mens selve regelen var basert på rasjonell tenkning fra system 2. Oljefondet vinste nok hva de gjorde ettersom rebalanseringsregelen ble utarbeidet og fastsatt ved Lovs form i gode tider, i ettertid har det vist seg at disse kjøpene i dårlige tider har vært overt lønnsomme for Norge.

> Begge stiftelser har bufferkapital som tilsier at vi tåler nye aksjekrakk så lenge krakkene ikke blir verre enn hva vi har opplevd tidligere i historien.

På samme måte som Oljefondet, så er både Cultiva og Sørlandets Kompetansefond opprettet for å eksistere i et evighetsperspektiv. Det betyr at det er sterke likhetstrekk med Oljefondets perspektiv. Derfor har Cultiva og Sørlandets Kompetansefond valgt å følge samme strategi for forvaltningen av pengene våre som Oljefondet. Det betyr at vi følger en langsiktig/evigvarende strategi. Kjøp og salg reguleres kun av den rebalanseringen som begge stiftelser har vedtatt i sine strategier.

I siste halvdel av mars måned har begge stiftelser derfor kjøpt seg opp i aksjer, og i skrivende stund har dette gitt gode resultater.

En av forskjellene mellom stiftelsene og Oljefondet er at stiftelsene ikke har lov til å spise av den opprinnelige grunnkapitalen som ble lagt inn i fondene ved etableringen. I tillegg inflasjonsjusteres denne kapitalen årlig. Derfor må begge stiftelsene ha en solid pengegrunnkapitalen (-bufferkapital») som skal tjene som en støtpute ned mot den opprinnelige (inflasjonsjusterte) grunnkapitalen. Størrelsen på bufferkapitalen bestemmer på mange måter hvilken aksjeandel stiftelsene kan forvalte i ha, gitt at aksjemarkedsfall inntreffer på samme måte som tidligere. Jo høyere aksjeandel, desto høyere forventet årlig realavkastning. Begge stiftelser har bufferkapital som tilsier at vi tåler nye aksjekrakk så lenge krakkene ikke blir verre enn hva vi har opplevd tidligere i historien.

For noen år siden ble det opprettet et utvalg (Mork-utvalget) som skulle utrede om Oljefondet kunne øke sin aksjeandel fra 60 til 70 prosent, og også hva man kunne forvente i gjennomsnittlig årlig realavkastning inn i evigheten. Aksjer er det absolutt mest risikofylte, men også mest lønnsomt om man lar det gå lang nok tid. Aksjer kan være dristig å eie i turbulente korona-tider, men vårt evighetsperspektiv gjør at det er den langsiktige gjennomsnittlige realavkastningen vi styrer etter. Mork-utvalget anbefalte å øke andelen aksjer i Oljefondet og ga samtidig et anslag på 3 prosent forventet fremtidig realavkastning – ofte omtalt som Oljefondets «handlingsregel».

Begge våre stiftelser forvalter begge portefølje etter samme filosofi som Oljefondet. Sørlandets Kompetansefond har samme aksjeandel som Oljefondet, og vi forventer at stiftelsen vil ha en gjennomsnittlig årlig realavkastning på ca 30 millioner kroner. Cultiva har en lavere aksjeandel som tilsier en gjennomsnittlig årlig realavkastning på ca 45 millioner kroner. Husk at begge stiftelsene er evigvarende og at vår lokale handlingsregel er på 75 millioner kroner hvert eneste år i all fremtid.

Når landsdelen gjør opp regnskap etter korona-krisen, så kan det være godt å vite.

JAN ERIK TORNESSEN,
kapitalforvalter

– Aksjer kan være dristig å eie i turbulente Korona-tider, men vårt evighetsperspektiv gjør at det er den langsiktige gjennomsnittlige realavkastningen vi styrer etter, skriver kronikkforfatter Jan Erik Tønnessen. FOTO: TORE ANDRE BAARDSEN

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Kostnader (fra internt notat)

Mine antakelser i januar 2022. Den tapte avkastningen er sannsynligvis enda høyere:

Når det gjelder AAUKF anslår vi at deres Gabler-kostnader utgjør ca. NOK 800 000/år. I tillegg kommer tap av avkastning (ref. SKF). For 2021 har vi fått opplyst fra AAUKF at deres avkastning var over 2%-poeng bak indeks. Dette utgjør i så fall NOK 12 mill i tapt avkastning. På toppen av dette kommer gevinsten disse vil oppnå ved å samkjøre seg med SKF og Cultiva slik at deres forvaltningshonorarer blir priset ut fra et langt større investert beløp. På indeksfond (ca. NOK 300 mill) anslår jeg gevinsten å være 1-2 basispunkter, mens vi på obligasjonsporteføljen anslår gevinsten til å være mellom 3 og 5 basispunkter. Samlet sett vil dette gi ytterlige NOK 200 000/år i innsparing. Total innsparing for AAUKF er dermed ca. NOK 1 mill/år pluss eventuell reversering av tapt avkastning.

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Nøkkelmannsrisiko?

1. Investeringsråd av uavhengige eksperter
2. Investeringsrådet brukes aktivt og gir råd til styret og adm
3. Stiftelsene gjør ikke daglige transaksjoner
4. Porteføljene er enkle og indeksnære
5. Rebalanseringer gjøres unntaksvis
6. Allokering besluttes årlig av styrene

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Fra møte i Investeringsrådet oktober 2021

Samkjøring av kapitalforvaltningsfunksjonen hos begge stiftelser.

Samme person har ansvaret i begge stiftelser. I en tid med lave renter og lave fremtidige avkastningsforventninger, er kostnader viktigere enn noen gang. SKF benytter Gabler mens Cultiva har valgt å stå uten et slikt mellomledd. Administrasjonen har målt SKF mot Cultiva (indeks) i perioden 2016-2021 og kan ikke se at Gabler har bidratt til meravkastning fra produktene. Problemet er at SKF's høyere aksjeandel og mindre andel av valutasikrede aksjer kan gi inntrykk av det motsatte. Ettersom SKF nå har dreid en større del av sin aksjeportefølje over til indeksfond, har vi den situasjonen at SKF nå betaler ca 13-15 bps for indeksfond (inklusive avgift for å ligge på innkjøpsplattformen «Performa») mens Cultiva betaler 5-7 bps for de samme produktene. På obligasjonssiden er forskjellen mellom stiftelsene de siste par årene enda større ettersom Cultiva har hatt en lavere kredittdurasjon og bedre kredittkvalitet i sin portefølje kontra SKF. Det ble presentert tall på disse forholdene i selve møtet. Det kan også tenkes at et innkjøpsfelleskap mellom Cultiva, SKF og Aust Agder Kompetanse- og Utviklingsfond kan gi reduserte kostnader i forhold til hva Cultiva i dag betaler. På den positive side må det sies at Gabler har gitt SKF et positivt bidrag i resultatene (estimert til totalt NOK 30-40 mill) knyttet til de strategiske allokeringsvalg Gabler foreslo tilbake i 2016. På den tiden hadde SKF en allokering som var svært norskbasert, og tiden har vist at de gjennomførte allokeringsendringene har vært svært fornuftige. I praksis foreslo Gabler en allokering som beveget seg i retning NBIM. Spørsmålet blir dermed om vi i dag har en annen og bedre kompetanse/kunnskap enn i 2016.

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Fra møte i Investeringsrådet oktober 2021

Investeringsrådets kommentarer:

Rådet anbefaler stiftelsene å fokusere på kostnader. I aksjemarkedene vet vi hva vi betaler, men ikke hva vi får. Rådet mener at det kan være et fordyrende mellomledd å benytte rådgiver i tillegg til investeringsråd og den kompetanse som allerede finnes i administrasjonen. Det er ikke overraskende for rådet at aktivt forvaltede aksjefond over tid har problemer med å slå indeksavkastningen etter kostnader.

Kapitalforvaltningsstrategien ligger fast, og rådet mener at ingen av stiftelsene gjør seg for avhengige av nøkkelpersonell selv om man trekker seg ut av Gabler. SKF betaler i dag honorarer til Gabler på i underkant av NOK 2 millioner. Besparelsene som oppnås bør heller gå til utdelinger. Om man i tillegg kan få til et innkjøpsfelleskap med SKF, AAUKF og Cultiva så kan det også være ytterligere besparelser å hente.

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Utfordringer og struktur (fra internt notat)

- Stiftelsesloven
  - Generelt skattefritak for stiftelser
  - Kapitalforvaltning som næring
  - Merverdiavgift
- Finanstilsynet
  - Finansrådgivning er konsesjonsbelagt

En mulig organisering kan være som følger:

- Cultiva reduserer JET stillingsbrøk til 50%
- SKF øker JET stillingsbrøk til 50%
- AAUKF ansetter JET med stillingsbrøk 20%
- AAUKF og SKF kompenserer Cultiva via en husleieavtale om samlokalisering.

Gjennomgått og «godkjent»
av PWC Skatt

cultiva

SØRLANDETS KOMPETANSEFOND

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-1
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Aust-Agder utviklings- og kompetansefond - Ny logo

Administrasjonens forslag til vedtak
Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond beslutter å bytte logo i samsvar med administrasjonens forslag.

Vedlegg
AAUKF_logo_utkast_5_22

Saksopplysninger
Ved utvikling av ny nettside kom det også opp spørsmål om utvikling av en ny logo for stiftelsen. Bakgrunnen er både tidsmessigheten ved dagens logo, samt at den er svært lite anvendelig da den er vanskelig å tilpasse og få frem i digitale fremstillinger, presentasjoner mv.

Basert på dette fikk daglig leder i oppdrag å innhente forslag til ny logo. CCBerli ble engasjert til arbeidet, og har først hatt en gjennomgang med daglig leder, og deretter fremlagt to alternative forslag til logo, jfr. vedlegget.

Vurderinger
Daglig leder har vurdert de to forslagene og innstiller på at man bytter logo til forslag 1, som ser slik ut:

Den foreslåtte logoen fremstår som «passe» moderne, tydelig og enkel. Videre er den godt tilpasset bruk på digitale plattformer.

Konklusjon:
Daglig leder foreslår at styret vedtar logo inntatt i forslag 1 som stiftelsens nye logo.

Logo forslag 1

AAUKF.

AAUKF.

Årsrapport

Nettside

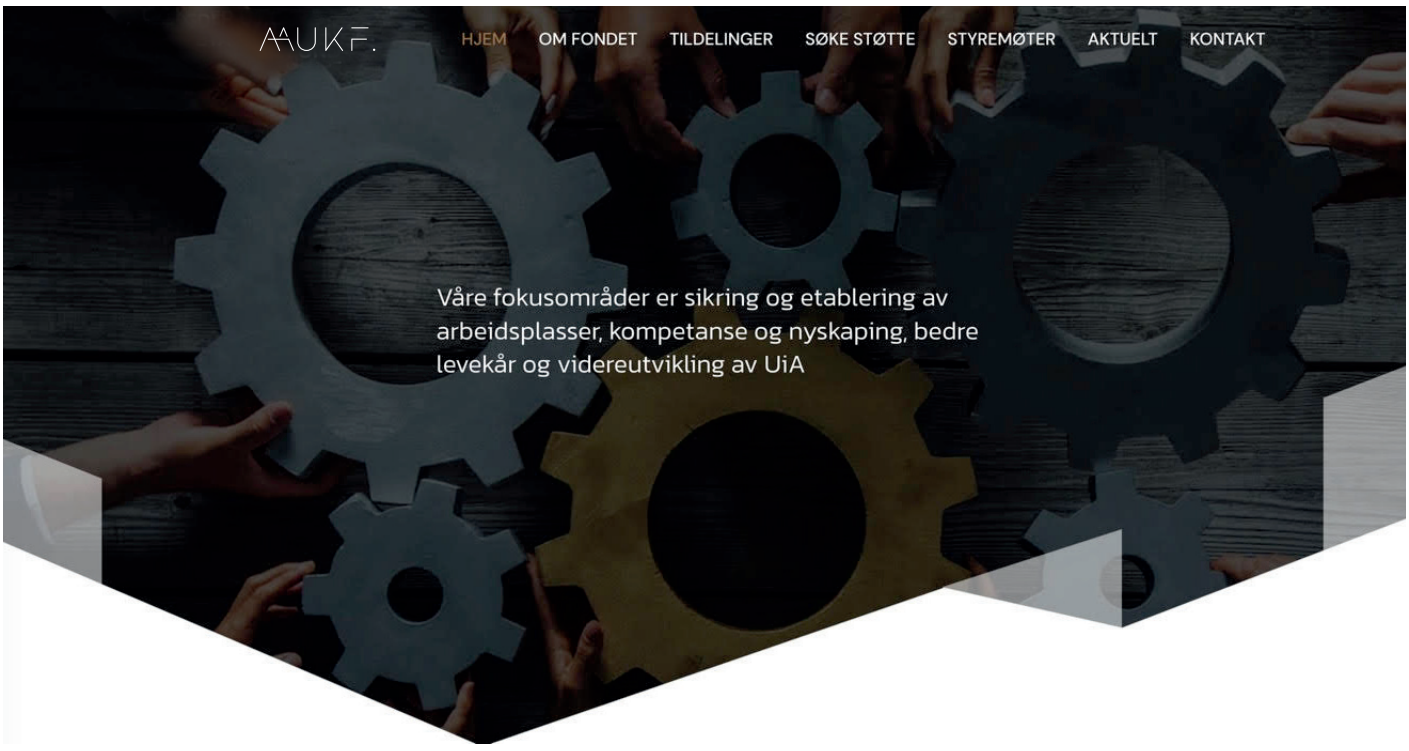

Logo forslag 2

AAUKF.

AAUKF.

AAUKF.

AAUKF.

Årsrapport

Nettside

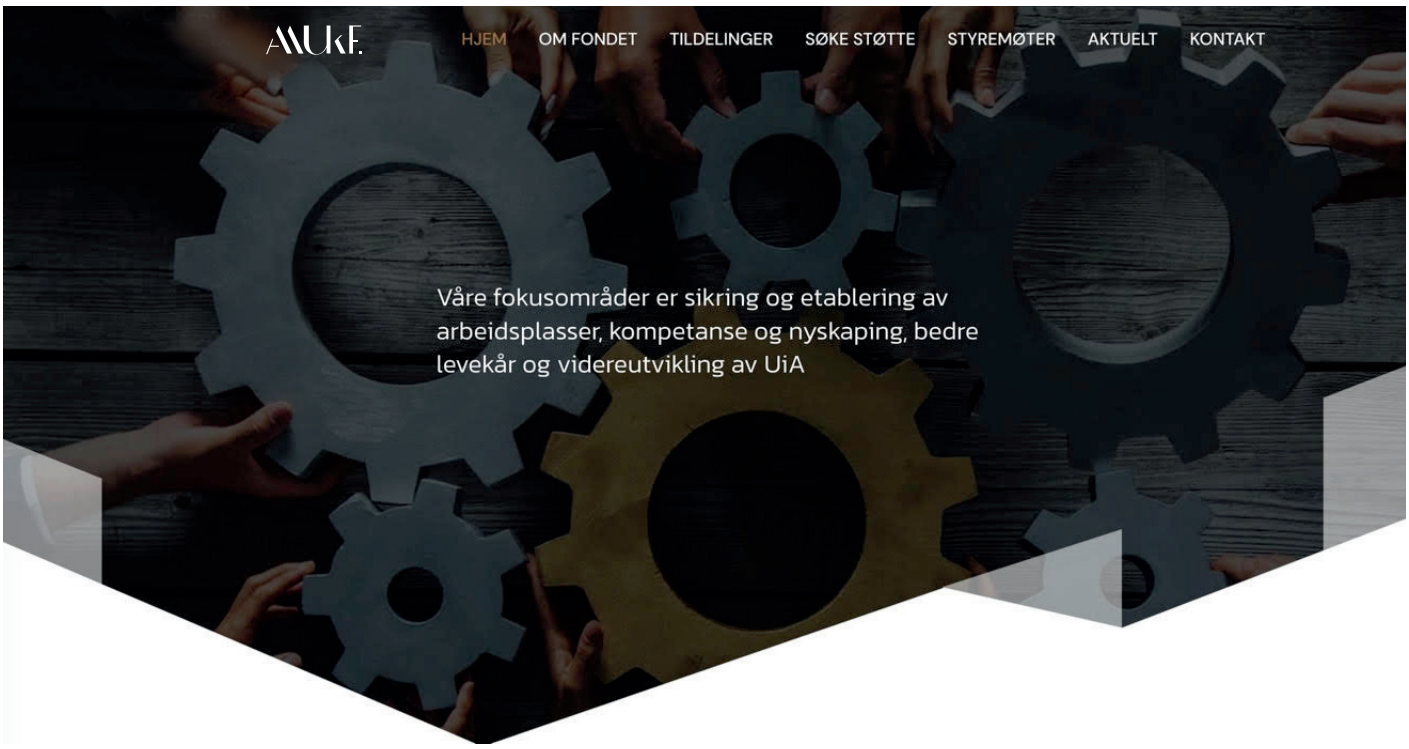

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 22/16251-14
Saksbehandler Ole Magnus Heimvik

Utvalg	Møtedato
Aust-Agder utviklings- og kompetansefond	09.09.2022

Dialog og orienteringssaker

Administrasjonens forslag til vedtak

Styret i Aust-Agder utviklings- og kompetansefond tar orienteringssakene til etterretning.

Saksopplysninger

Daglig leder vil i møte gi en kort muntlig orientering og/eller ha dialog med styret rundt følgende saker:

- Oppfølgning EU/Internasjonal satsning i regionen
- HI – Arven etter Dannevig
- UiA – Master i rettsvitenskap
- UiA – Profesjonsstudium i psykologi
- NHO – Scale Up Nordic
- Levekårsrådet
- Div søknader – siling av saker mv.